ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4579 — 9/22 ՄԱՐՏ 1901 — ՈՒՐԲԱԹ — 2 ՉԻԼՀԻՃՃԻ 1318 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4579

در علیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Գալաթիա, Նորատունկեանց Խան.

Les bureaux sont situés à la Direction du Journal "AREVELK„ Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել ԱՐՇԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՇԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԱՄԵՆ ՕՐ ԿԷՍ ՄԻ ԱՆԳամ

20 ՓԱՐԱՐԷ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ,

Պարզ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Գր
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Ծանօթ երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » » վեցամսեայ	20	»
Դրամի փոխարէն փոստի փաւ կ'ընդունուի, դրուշի փաւը 100 դրուշի հաշուով:		115

Ցեղակոչ թղթատարի ծախքը քաղաքացոյց կը վճարուի:

Մտնելու համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՖԷՄԻՆԻԶՄ...

Մեր մէջ Ֆեմինիզմը դրուատող փափուկ գրիչները թո՛ղ հանին պղտիկ ուշադրութիւն մը դարձնել սա լուրին վրայ որ Թէեւ ուղղակի վերաբերութիւն մը չունի կնոջական դատին պաշտպանութեան հետ, բայց իր վրայ մտածելու մէկ աւելի կէտեր կը նկարագրէ.

Կրօնական ժողովը լսելով որ Սիւսաթ Իճատիէյի աղջիկ-սաները եկեղեցական երգեցողութեան կը մասնակցին և այս առթիւ Թաղեցւոց մէջ գանգատներ կ'ըլլան, որոշեց յանձնարարել վարժարանի Տնօրէնին՝ դադրեցնել սոյն սովորութիւնը։

Ցուրա ու հասու, — ինչպէս կ'ըլլայ սովորաբար եկեղեցական որ և է առհանէ բղխած որոշում, — այս արգելքը մէկ հարուածով կը տապալէ բարեպաշտական ու բանաստեղծական կրկնակի զգացումներու դահլիճում տուող նախափորձ մը, աղջիկներու երգեցողութիւնը տաճարին մէջ։

Կը յիշեմ առեւօր ունկնդրած ըլլալս, լատինական եկեղեցի մը մէջ՝ Եղուսաղէմ, դաշն ու անոյշ երգեցողութեան մը, երգեհոնին ընկերակցութեամբ, ծաղկատի աղջիկներու կամ կրօն. Ժողովին բառորոյ՝ աղջիկ-սաներու կողմէ, ազատ-զայ մաքսպետներ, դպրոցական աշակերտուհիներ որոնք խոքապէս կ'ազդէին բոլորիս վրայ։ Թէեւ իրենց սաղմոսները չեղաւին մեր լեզուով։ Ու մտածեցի այդ օրը, որ եթէ անոնց տեղ հայ աղջիկներ ըլլային՝ հայ եկեղեցի մը մէջ երգող, ինչքան աւելի պիտի տպաւորէին։

Չեմ կարծեր որ Իճատիէյի նորավարժ սանուհիները համապատասխանեն այս մտատիպարին, — վասն զի՝ ինչ որ մարդս երեւակայութեամբ կը բերէ աչքին առջեւ, իր կատարելութեանը մէջ կ'երեւակայէ։ Բայց վերջապէս, հարեւ քիչ շատ քաղցր ձայնով Սրեւագալ մը երգել սորված էին։ Իրա՞նց է յանցանքը, եթէ մէկէն ի մէկ կ'արգիլուին երգելէ, թէ ոչ՝ եկեղեցիին մէջ խուսնուող «հաւասաց-եալներուն». ի՞նչ պատահեր է որ Թաղեցւոց մէջ գանգատներ կ'ըլլան ու մինչեւ կրօն. Ժողովին ականջը կը հասնին։ Գայթակղական բան մը, բառին մնդազոյն առումովը, — կայ անուշտ այս բոլորին մէջ, որուն չ'արժեր ու անհարկի ալ է հետաքրքրուիլ հրապարակաւ։

Սա կայ միայն, որ Սիւսաթցիները՝ որոնք քիչ մնաց Բերայցիները պիտի գէէին անցնէին այս տեսակէտով, իրենք ալ այս վերջիններուն ու Պոլսոյ մէջ Թաղերու բարեպաշտներուն պէս պիտի զոհանան այսուհետեւ հինէն մնացած դպրապետով մը ու սովորական ձայնաւորներով, և մանկամարդ աղջիկներու շրջագդեսը չեմիտի խառնուի դպիրներու շալակին հետ, — ալէսպիսութիւն մը որ շատ կանուխ է եղեր դեռ մեղի համար։

Ու պիտի աւելցնեմ որ, Ֆեմինիզմը, որ աղջիկներուն եկեղեցի մէջ երգելէն չա՛տ աւելի ազատամիտ ըմբռնումով պահանջումներ ունի, որուն համաձայն՝ կինը էրիկ մարդուն պէս պիտի գործէ, պիտի աշխատի, վաստաբան պիտի ըլլայ, բժիշկ պիտի ըլլայ, արհեստ մը պիտի գործէ, շատ աւելի կանուխ է մեղի համար։ ու պարապ տեղը յոգնեցան ու՝ կը յոգնին, — եթէ բան մը գրած ըլլալու համար չէ որ կը գրեն ատեն, — ասոնք ալ ծանօթացնելու ջանքեր ըրին ու կ'ընեն մեր գեղեցիկ սեռին։

Ի՞նչ, տասը—տասերկու աղջկանց և անոնք ալ մանուկներ գրեթէ, խորանին առջեւ կենալ ու անմեղ շրթունքներով կրօնային երգ մը երգելը անհանդուրժելի կը դառնայ, ժողովուրդը եկեղեցիէն պաղեցնելու ասիճան, և այդ վիւնոյն ժողովուրդը Ֆեմինիզմը պիտի թողլատրէ իր ընտանիքներուն ծոցին մէջ։

Թարգմանենք, որչափ որ կրնանք, լաւագոյն դրուածքները այդ նիւթին վրայ, իբրեւ հետաքրքրական երեւոյթներ եւրոպական կեանքին ու բարքերուն, բայց այդչափ միայն. աւելին ոչ։

Գոհ ըլլանք, եթէ հայ կինն ու հայ աղջիկը, իրենց մայրերուն կամ մանաւանդ մեծ-մայրերուն տանտիկնութիւնը, ժրաջանութիւնը ու հաւատարիմութիւնը ժառանգած ըլլան, ու չարունակեն անոնց լաւագոյն սովորութիւնները՝ հանելի դարձնելով զանոնք իրենց դատարարութեամբը ու գեղարուեստութիւնամբը որոնցմէ զուրկ էին հին խարոնները։ Բայց, այչա՞փ միայն։

Եթէ հայ կինը, զարգացած կինը, հարուստ կինը, իր տնական կեանքէն դուրս բանի մը օգտակար դառնալ կ'ուզէ, միթէ առիթը կը պակսի իրեն։ Գրականութիւն, գեղարուեստ, բարեգործութիւն, ի՞նչ անմշակ դաշտեր են մեր փափուկ սեռին համար։ Կիրակի օրուան Նուագահանդէսին, օրինակի համար, քանի՞ հայ աղջիկ պիտի մասնակցի՝ շնորհք քանի մը հաստուած զարնելով դաշնակի վրայ, — ամենուս ծանօթ եղող քանի մը համակրելի բացառութիւններէն զատ։ Հիւանդանոցը այնքա՞ն կը կարօտի անձնուէր կիներու հոգածութեանը, բայց մասի վրայ համրուող քանի մը խնամակալուհիներէն դուրս, տեսա՞նք կամ լսեցի՞նք որ խումբ մը հայ տիկիններ ու օրիորդներ աղնիւ զգացումով մը առաջնորդեին և ուղէին ստանձնել հոգածութեան կրցա՞ւ իրեն յաջորդ մը ունենալ, — թողունք Բերայի Աղքատախնամն ու Դարմանատունը՝ ուր այնքան օգտակար եղաւ։ — Արհեստանոցը կեղմնիերպելու յաջող վիճակի մը մէջ դնելու գործին մէջ։

Եթէ հայ կիները շատ սիրող են Ֆեմինիզմին, ասոնք բոլորը նախափորձ մը ու նախաշաւիղ մը կրնան ըլլալ իրենց համար։ Ցրտանացի ու Ամերիկայի կինը այս բովէրէն անցնելէն ետքն է որ կ'ընդլայնէ իր գործունէութեան տարածքը։

Կրօն. Ժողովը կամ Իճատիէյի գանգատող Թաղեցիները, որոնք շատ տեսան աղջիկներու երգելը եկեղեցիին մէջ, անդիտակցաբար հարուած մը տուած եղան Ֆեմինիզմի յարող նորաբողջ միտքերուն, յիշեցնելով մեզի թէ կարծածնուս աւելի փաւարեալ ենք տակաւին։

Տ. Ա.

ԿԻՐԻՐԻՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԴԻՐՔԸ

ԿԻՐԻՐԻՆ 18 փեբր. 1901

Որչափ որ կը յիշենք՝ տեղւոյս կրթական գործին առթիւ շատ քիչ անգամ գրուած է Ազգային Թերթերու մէջ, հետեւապէս անօգուտ չենք համարիր այս մասին պարբերաբար տեղեկութիւններ հաղորդել Արեւելքի ընթերցողներուն։

Մեր վարժարանները՝ ի մաղուց անտի հաստատուն եկամուտներէ զուրկ՝ զուտ բարեսէր ժողովրդեան լիաձեռն նուիրատուութիւններով կը հոգացուին։ Ժողովուրդը թէև եռանդուն ու գիտակից համակրութեամբ մը չի վերաբերուիր կրթական գործին, բայց կը խորհի թէ պէտք է բան մը ընել։

Մեր խօսքը ամփոփելով Մ. վարժարանին վրայ՝ կ'աւելցնենք որ սոյն վարժարանը աւելի արդեհատելի միտք մը ունեցած է նիւթապէս. ընդհակառակը պէտք էր որ նախանձելի դիրք մը ունենար, պէտք էր որ համբարձի և անձնուէր հոգաբարձութիւն մը, գործունեայ և պաշտօնին գիտակից վարժապետներ մէջտեղ ելլեն։ Ցաւ, խոնարհ և աղտոտ յարկ մը ուր իրարու վրայ խոնուած են քան նստած 250ի չափ աշակերտներ։ Եւ ինչ կը կարծէք որ բլան այդ տարաբաղդ մանուկները. տմոն, վատառողջ և հիւանդոտ մարդիկ։ Անգիրութիւն չէ՞ այբ, բան, դիմի մը վոխարէն ֆիզիքական առողջ կազմածը քայքայել անգին առողջութիւններ խանդարել։ Չ'գիտեմ թէ ի՞նչպէս պիտի արդարացնեն մեզ մեծ ազգանները։

Սէկդի Թողով չենքի խնդիրը՝ կը խնդրենք որ մէկ քանի բաբի կամեցողութիւն ունեցող անձեր իրարու քով գալով վարժարանին համար բան մը խորհին։ Կը լսենք որ Վահանեան կրթական ընկերութիւնը տարեկան 60 ոսկի նպաստ մը յատկացուած է մեր ընդհանուր վարժարանց, բայց զարմանալի է որ այս բանը դեռ գաղտնիք մնացած է Տ. Ցեսու Հօր և Արգար աղայի մէջտեղ։ Ի՞նչ կը մտածեն արդեօք։ Կարծեմ Մ. վարժարանին դրամական տագնապը անպատմելի է, կամ այսօր և կամ վաղը գոյանալու փտանգին մէջն է՝ եթէ չարունակուի սոյն վիճակը։ Զենք գիտեր թէ պատրիարքական ժողովը ի՞նչ կը խորհի առայս։ Զարմանալի է որ այս պարագան իր հետաքրքրութիւնն իսկ չի շարժեր, և միայն երկու անձերու քմաց և հանդուգներուն կը յանձնուի նոյն գումարին գործածութիւնը։ Ա.

ԳԵՂԻ

Գեղի բնակչութիւնը։— Հայ գիւղացին ու իր բարերը։— Գեղի Դասապացին՝ իբրեւ մանուկ, երիտասարդ ամուսին. հայր։— Դասապացին՝ ընկերական տիպակեսով իր բարերը, եւ այլն։— Դասապացի կինը՝ իր բարերով։— Մեր մամիկները։— Դասապայի կրթական վիճակին անցեալն ու ներկան։—Գեղի Դասապայի գաւառաբարբառը։

Ս.

Նախորդ յօդուածովս, Գեղի և շրջականերուն տեղագրութիւնը ներկայացնելով, խոստացած էի իր գիրքին ուսումնասիրել Գեղի բնակիչները բարոյական, մտաւորական և ընկերական տեսակէտներով. ուստի ներկայիս կու գամ այդ խոստումս կատարել։

Գեղի, իր երեք հարիւր վաթսուն գիւղերով, կը պարունակէ կաթուղիկ համայնք մը։— Թուրք, հայ, քիւրտ։ Բաւական թուով փոքր գիւղեր կան որոնք քրդաբնակ են։ կան ալ որ խառն են։

Գիւղերը երկու ցեղերու կը վերաբերին, Զազա և Տմրլի։ ասոնց լեզուներն ալ կը տարբերին իրարմէ։ Զազայերէնը՝ աւելի պարսկերէնի մօտ է իր ոճերովն ու հնչումներով. բաւական թուով ալ զուտ պարսկերէն բառեր ունի իր մէջ։ Գիւղերը ունին իրենց անգիր գոյութիւնը.— Աւանդութիւններ, կրօնական ուշադրաւ արթրողութիւններ, դիւցազներգական հէքեաթներ ու պատմութիւններ, պարերգներ, սիրերգներ և երգեր, որոնց եղանակներն ու իմաստը՝ իրենց տեսակին մէջ խիստ հետաքրքրական են և մասնաւոր ուսումնասիրութեան արժանի։ Գիւղերը հիւրասէր են։ Ամէնէն հարուստին մինչեւ է՛ն աղքատը կ'ուրախանայ, երբ հիւրեր իրեն սեղանակից ունենայ։ Ասոնք soupçութիւններ կը հաստատեն օտարներու հետ իսկ, և տարուէ տարի անոնց տունը այցելելով նուէրներ կը տանին հետերնին։ Իրենց բարեկամութիւնը՝ ամէն բանէ աւելի՝ անկեղծ է։ Սակն ալ կ'ըլլայ որ Նորածին լաղմը (=քուրդի երախայ) մէկուն դիրքը տալով անոր տանը կ'ընեն, երբու կողմէն փոխանակուած պարերու նուիրագործումով մը։ Սպասգային սանը կը պարտաւորի շարունակել տան անձնուէր բարեկամութիւնը, և իմ գործերուս խառնուելու և նմանօրինակ հարցումներ ուղղելու։

— Տեղակալ Զաբլի, պատասխանեց Հաճի, իրաւունք չունիք բարկանալու ինծի դէմ, և ասիկա քանի մը պատճառներով. առաջին՝ որովհետեւ ծերունի մըն եմ և ձեր տարիքը երիտասարդ մը պարտի յարգանք ցոյց տալ ինծի։ Հետեւաբար՝ աւելորդ է նախատել զիս. ապահով եղէք թէ չպիտի պատասխանեմ ձեր նախատինքներուն։ Երկրորդ պատճառը սա է որ այս երկրին բոլոր քուրդերը աւելի կամ նուազ կախարդ են և այնպիսի հաղուագիւտ տարիքներ ունին՝ որոնք սիրային վէրքերը յաղողապէս կը բուժեն։ Իրաւ է թէ հիմա տունը չէ, բայց կուզէ՞ք որ ձեր մտատանջութեան պատճառը ըսեմ։

Հաճի Տօրանի այնքան հեղինակութեամբ կը խօսէր որ Զաբլի տեղակալը իր բարկութեան վրայ ամօթալարտ՝ պատասխան չտուաւ։ Հաճի հաւանութեան նշան համարելով այս լռութիւնը, շարունակեց իր խօսքը.

—Զաբլի տեղակալ, դուք անոյշ սիրով մը կը տառապիք, սակայն, ապահով եղէք թէ մեծ բան մը չէ կատարելապէս երջանիկ ընել ձեզ։ Ինչ մը առաջ ձեր նախատած մարդը կրնայ այդ բանը ընել։ Դուք սիրահարուած էք կնոջ մը՝ որը քիչ մը առաջ ձեր ներկայութեանը զրպարտեցին։ Կրնա՞ք ըսածիս հակառակը պնդել։

Ամէն սիրահար, ի՞նչ բնաւորութեան տէր ալ ըլլայ, միշտ աւելի կամ նուազ աւելորդապաշտ է։ Զաբլի ճշմարիտ սարսափով մը աչքերը Հաճի վրայ բաց արաց՝ խորհելով թէ ի՞նչ հրաշքով հնդիկ քրումը կրցած էր քիչ մը առաջ պատահածը գիտնալ։ Նոյն իսկ չփորձեց անոր խօսքերը հերքել։

—Բայց, ի՞նչպէս կրնաք գիտնալ ըսա Զաբլի, խոր զարմացումով։

—Ոչ միայն ատիկա, այլ և ուրիշ բաներ գիտեմ, պատասխանեց Հաճի։ Օրինակի համար գիտեմ թէ ձեր պետին հետ դժուած էք. թէ անիկա կրնայ ձեզ հեռացնել Բաղնայէն և հեռաւոր տեղ մը դրկել՝ ձեր սիրած կնոջմէն բաժնելու համար ձեզ։ Իմ ձեռքիս մէջ գտնուած գործիքն մը միայն կրնայ արգիլել ձեր հեռացումը։

—Պահմա՛, դուշեց, նեղեցէք ձեզի ըրած նախատինքներուս համար։ Ձեր ըսածը բուն ճշմարտութիւնն է։ Կ'աղաչեմ օգնեցէք ինծի և անհունապէս երախտապարտ պիտի թողուք դժբախտ երիտասարդ մը։

(Շարունակելի)

—)(128)(—

ԺՈՐԺ ԲՐԱՏԻԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏԱՍՈՒ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԿՈՏԵՐ

ԺԴ.

Կրաս գլխու հաւանութեան շարժում մը ըրաւ ու անհնազանդ խկոյն։

—Օ՜հ, դուշեց Հաճի բարկութեամբ, երբ մինակ մնաց։ Գիտեմ թէ բան մը չպիտի ընէ, և նոյն իսկ բերան պիտի տայ։ բայց ան ալ պիտի ջախջախեմ, այդ անմիտ էակը, որ չի գիտեր, ո՛չ պէտք եղածին պէս առել և ոչ ալ սիրել։

Ու ինք ալ քիչ յետոյ մեհեանէն դուրս ելելով պարտէզ իջաւ ու փողոց ելաւ։ Իր քայլերը ուղղեց դէպի անգլ. Թաղը. ճամբան ուշադրութեամբ չորս կողմը դիտելով կը յառաջանար, երբ երիտասարդ մը հանդիպեցաւ, որ տենդոտ քալուածքով մը դէպի իր կողմը կուգար։

Զաբլի Պլունդ տեղակալն էր, որ բուռն յուսահատութեան մը մատնուած՝ առանձինն կը թափառէր Բաղնայի փողոցներուն մէջ, մրմնջելով։

—Այո՛ իրաւունք ունէի ըսելու անոնց թէ վատ ու ամօթալարտ բան մը՝ է անպաշտպան կին մը դրպարտել, և աշխարհիս ամենէն գեղեցիկ ու աղնիւ կինը։ Բայց ես պիտի պաշտպանեմ զայն բոլոր ասոնց դէմ, այդ Ծրանապիներուն և նոյն իսկ պետիս դէմ։

Հաճի, որ տունի մը տակէն կը քալէր անննշմարելի մնալու համար, այդ սպառնական խօսքերէն և ոչ մէկը կորսնցուց։

—Ո՜հ, ըսաւ ինքներեն, ո՞վ գիտէ թերեւս նոր մեղսակից մը կրնայ ըլլալ մեղի։ Կարելի է օգուտ քաղել այդ երիտասարդէն, որ առանց խղճահարութեան պիտի ջախջախէ ամէն անոնք որոնք աղբելը պիտի ըլլան իր սիրած կնոջը մատնելու։

Երբ տեղակալը Հաճի առջեւ հասաւ, այս վերջինը ժպտելով ըսաւ.

—Տեղակալ Զաբլի, շատ ուրախ եմ ձեզ հանդիպելուս։ Ի՞նչ ունիք։ կարծես թէ արտակարգ բան մը պատահած է։

Զաբլի, որ ընդհանրապէս բարկացոտ էր, չկրցաւ ինքզինքը զսպել Հաճիի այդ անպատշաճ հարցումին առջեւ։

—Բայց ո՞վ իրաւունք առաւ ձեզի՝ Հաճի գործերուս խառնուելու և նմանօրինակ հարցումներ ուղղելու։

—Տեղակալ Զաբլի, պատասխանեց Հաճի, իրաւունք չունիք բարկանալու ինծի դէմ, և ասիկա քանի մը պատճառներով. առաջին՝ որովհետեւ ծերունի մըն եմ և ձեր տարիքը երիտասարդ մը պարտի յարգանք ցոյց տալ ինծի։ Հետեւաբար՝ աւելորդ է նախատել զիս. ապահով եղէք թէ չպիտի պատասխանեմ ձեր նախատինքներուն։ Երկրորդ պատճառը սա է որ այս երկրին բոլոր քուրդերը աւելի կամ նուազ կախարդ են և այնպիսի հաղուագիւտ տարիքներ ունին՝ որոնք սիրային վէրքերը յաղողապէս կը բուժեն։ Իրաւ է թէ հիմա տունը չէ, բայց կուզէ՞ք որ ձեր մտատանջութեան պատճառը ըսեմ։

Հաճի Տօրանի այնքան հեղինակութեամբ կը խօսէր որ Զաբլի տեղակալը իր բարկութեան վրայ ամօթալարտ՝ պատասխան չտուաւ։ Հաճի հաւանութեան նշան համարելով այս լռութիւնը, շարունակեց իր խօսքը։

—Զաբլի տեղակալ, դուք անոյշ սիրով մը կը տառապիք, սակայն, ապահով եղէք թէ մեծ բան մը չէ կատարելապէս երջանիկ ընել ձեզ։ Ինչ մը առաջ ձեր նախատած մարդը կրնայ այդ բանը ընել։ Դուք սիրահարուած էք կնոջ մը՝ որը քիչ մը առաջ ձեր ներկայութեանը զրպարտեցին։ Կրնա՞ք ըսածիս հակառակը պնդել։

Ամէն սիրահար, ի՞նչ բնաւորութեան տէր ալ ըլլայ, միշտ աւելի կամ նուազ աւելորդապաշտ է։ Զաբլի ճշմարիտ սարսափով մը աչքերը Հաճի վրայ բաց արաց՝ խորհելով թէ ի՞նչ հրաշքով հնդիկ քրումը կրցած էր քիչ մը առաջ պատահածը գիտնալ։ Նոյն իսկ չփորձեց անոր խօսքերը հերքել։

—Բայց, ի՞նչպէս կրնաք գիտնալ ըսաւ Զաբլի, խոր զարմացումով։

—Ոչ միայն ատիկա, այլ և ուրիշ բաներ գիտեմ, պատասխանեց Հաճի։ Օրինակի համար գիտեմ թէ ձեր պետին հետ դժուած էք. թէ անիկա կրնայ ձեզ հեռացնել Բաղնայէն և հեռաւոր տեղ մը դրկել՝ ձեր սիրած կնոջմէն բաժնելու համար ձեզ։ Իմ ձեռքիս մէջ գտնուած գործիքն մը միայն կրնայ արգիլել ձեր հեռացումը։

—Պահմա՛, դուշեց, նեղեցէք ձեզի ըրած նախատինքներուս համար։ Ձեր ըսածը բուն ճշմարտութիւնն է։ Կ'աղաչեմ օգնեցէք ինծի և անհունապէս երախտապարտ պիտի թողուք դժբախտ երիտասարդ մը։

(Շարունակելի)

գղելու լաւ կը չինուի։ Կաթնտուներէն զատ, ձի, ջորի, աւանակ, Լայլն կը պահեն ամէն տուն առհասարակ, անոնցմով գիւղացին իր արտերէն և ուրիշ տեղէ զանազան փոխադրութիւններ ընելէ ետքը, մօտակայ անտառներէն հնագին քանակութեամբ փայտի մթերք մը կը դիզէ տան փայատնոցին մէջ։ Յետոյ, եթէ ուզէ, մինչեւ ձմեռ դասական ծախու փայտ կը կրէ, և սով ալ բաւական չահ մը կ'ընէ։ Սակայն լաւ կը հասկնայ որ Ռուսիա այդպէս չարժելով վերջապէս վար առած է իր դիմակը։ Ինդիրը շատ մեծ կարեւորութիւն ունի Չինու մէջ դտնուող օտարականներու ապահովութեանը համար։ Թու-Հսիէնի և Բաօ-Թինկ–Ծուի պաշտօնատարներուն մահէրէն զատ, ուրիշ որ և է գոհացում ձեռք չբերուեցաւ նահանգներուն մէջ խիզոյժութեամբ սպաննուած երկու հարիւր քառասուն այրերու, կիներու և տղոց համար։ Մ. Նահանգաց, Ճաբոնի ու Ռուսիոյ փոփոքին գոհացում տալու նպատակով պատիժներու ցուցակը խիստ շատ թէեւ ցաւ և հիմակուհիմա հաղիւ տասը գլխատումներ և տասնհինգ ցկեանս աքսոր կը պահանջուի։ Ռուսիա, քանի տնգամներ, յանձն առած էր ոյժտալ գաւառային պաշտօնատարներու պատժուելու վերաբերեալ յանձնուած-կան ցուցակի մը; բայց յանկարծ կարծիքը կը փոխէ և պատիժներու խնդիրը աւարտած կը նկատէ։ Ռուսիա չի կրնար ըսել թէ գթասրտութեան արդիւնք է իր այդ ընթացքը, քանի որ իր զինուորները, անցեալ ամառ, Զինացիներէն վրէժ լուծած են։ Պոքսըներէն աւելի խիստ տութեամբ։ Ռուսիա նաև չի կրնար ըսել թէ Չինու մէջ շատ հպատակներ չունենալուն համար խնդրոյն մէջ չահ մը չունի։ Ոչ, այդ որոշումը սա իրողութեամբ միայն կը բացատրուի թէ Լի-Հունկ–Զանկի հետ դաշտնի պայմանագրութիւն մը կայ, որով Ռուսիա յանձն կ'առնէ տէրութեան ներդաշնակութենէն հրաժարիլ՝ մասնաւոր արտօնութիւններու փոխարէն։ Արդարեւ, Ռուսիա որ մինչեւ հիմա պատիժներու խնդրին համար միայն տէրութեանց ներդաշնակութենէն բաժնուելու մտադրութիւն յայտնած էր, հիմա որոմադիր կ'երեւայ միւսնոյնը ընել հատուցմանց խնդրին համար ալ։ Լրջօրէն պէտք է յուսալ թէ միւս տէրութիւնները պիտի չմոլորին այդ տեսակ ճամբու մը մէջ։ Միւս բոլոր դեսպանները յայտարարեցին թէ պատրաստ են պնդել պատիժներու գործադրութեանը մասին՝ մինչեւ որ հրահանգ ստանան իրենց կառավարութենէն։ Անգլիա և Ֆրանսա ամէնէն աւելի ուղղակի չահ ունին խնդրին մէջ, թէեւ բոլոր տէրութեանց ազդեցութիւնը և ապահովութիւնը խնդրոյ տակ է։ Անգլիա արդէն կրեց պատիժը իր ծայրայեղ բաղձանքին՝ ներդաշնակութեան երեւոյթները փրկելու համար։ Եթէ այս անգամ ալ յանցաւոր պաշտօնեաները ազատին իրենց արժանի պատիժէն՝ մի միայն Ռուսիոյ գոհացում տալու համար՝ սակայն ամբողջ Չինու մէջ սա գաղափարը առաջ պիտի գայ թէ Անգլիա անկարող է իր հպատակները պաշտպանել Ռուսիոյ կամքին դէմ։ Թարեւս ալ իր դաշնակցին՝ Ռուսիոյ եթէ հետեւի, վտանգի պիտի ենթարկէ իր պաշտպանի դերը կաթոլիք միսիոնարութեանց համար։ Վերջապէս ընդհանուր առմամբ, բանակցութեանց ամբողջութիւնը մեծ վտանգի պիտի ենթարկուի, եթէ թոյլ տրուի Ռուսիոյ որ տէրութեանց միաձայն որոշմանց հակառակը գործէ։ Հիմակուհիմա Ռուսերը և Չինները միասին կը բանակցին Մանչուրիոյ նոր պայմանագրութեան համար և Չինացիները կը հաւատան թէ Ռուսիա տրամադիր է կարգ մը զիջողութիւններ ընել՝ միւս տէրութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ բեռերսպուրգի մէջ եղած դիտողութիւններուն հետեւանքով։ բայց այդ զիջողութեանց ինչ ըլլալը յայտնի չէ։ Արդէն շատ մեղմ ձեւ մը է «Մանչուրիոյ պայմանագրութիւն» խօսքը՝ կարգադրութիւն մը որ Ռուսիոյ առանձնաշնորհեալ դիրք մը կու տայ Բաշկիրի և Նաբքանսի մէջ։ Ռուսական երկաթուղիներու ձեռնարկութիւնը հաւասար է զինուորական գրաւումի մը։ Ռուսիա, չինական Թուրքիստանին մէջ հաստատուած, կը չրջապատէ այն ամբողջ դիրքը որ Անգլիա ջանացած էր անառիկ ընել՝ Հնդկաստանի հիւսիսային արեւմտեան սահմանապուլիին վրայ։»

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Զինու խնդիրը։— Գերմանիոյ պատերազմական նախարարին յայտարարութիւնը։— Զրպարտիչներ։

Պզրլին, 16 մարտ.—Գերմանիոյ Խորհրդարանը կը վիճաբանի այն յաւելուածական վարկին վրայ որ կը պահանջուի դէպի Չին կատարուած զինուորական առաքումներու ծախքին համար։ Պատերազմական նախարար Ֆոն Կոսլէր զօրավարը երկար ճառով մը պարզեց զինուորական կացութիւնը։ Հաստատեց թէ վալտէրսէ մարշալը Չինու մէջ 64,000 զինուոր ունի իր հրամանին տակ, որոնք են 17,750 Գերմանացի, 14,050 Ֆրանսացի, 12,850 Անգլիացի, 9000 Ռուս, 6000 Ճապոնցի, 2350 Իտալացի, 1600 Ամերիկացի և 250 Աւստրիացի։ Նախարարը յարեց թէ աւազակութիւնը շատ նուազած է Չինու մէջ՝ միջազգային զինուորներու միջամտութեանը հետեւանքով։ Յետոյ թուեց այն զանազան դժուարութիւնները որոնց հարկ եղած է յաղթել։ Բաւ որ վալտէրսէ մարշալը հեռագրով ծանուցեր է թէ այն նամակները որոնք գործուած աւազակութիւններու հետեւանքն են՝ չատ անգամ չափազանցութիւններ միայն կը պարունակեն։ Ֆոն Կոսլէր զօրավարը յարեց։

«Մարշալ Վալտէրսէի զեկոյցներուն մէջ ըսուած է նաեւ թէ խաղաղասէր ժողովուրդին հետ քաղաքութեամբ վարուած է, բայց Պոքսըներու խումբերուն դէմ խստութիւն ի գործ դրուած է։ Այն լուրը թէ վաթսուն Չինացիներ որոնք Պոքսըներուն դէմ կռուելու պաշտօն ունէին, հրացանի բռնուեր են, մանտարինը ստոյգ տեղեկութիւններովը երեւան ելած է, վասն զի կ'ուզէ ազատել իրեն վրայ դրուած տուրքէ մը։ Վալտէրսէ մարշալին այդ զեկոյցներուն վրայ յենլով, դատ պիտի բանամ այն լրագիրներուն դէմ որոնք հունարեն բարբարոսութիւնները կը յիշեցնեն։ Նաեւ Չին գտնուող Գերմանացիներու նամակները ունիմ՝ որոնք կը գանգատին թէ միջազգային զինուորները շատ մեղմութեամբ վարուած են Չինացիներուն հետ։»

Պ. Ռիչէր զարմանք յայտնեց թէ Անգլիա զինուորներուն շատութեան մասին երբորդ կարգին մէջ է, քանի որ միւս ազգերէն շատ աւելի շահեր ունի Չինու մէջ։ Կ'երեւայ թէ, ըստ երեւոյթին, փոքր արշաւանքները միայն գերմանական զինուորները կատարած են։ Ֆոն Կոսլէր զօրավարը պատասխանեց թէ Անգլիացիները պահեստի զինուոր ունին Հոնկ–Ռոնկի մէջ, և թէ հարկին կրնան զինուոր ղրկել Հնդկաստանէն։ Նախարարը յարեց թէ փոքր արշաւանքներու համար խուլական, աւստրիական, Ֆրանսական ու ամերիկեան զինուորներն ալ գործածուած են։

ՉԻՆՈՒ ԴԵՊՔԵՐԸ

Թիէն–Չինի խնդիրը։— Տպաւորութիւնը Մ. Նահանգներուն մէջ։— Մանչուրիոյ պայմանագրութիւնը։— Գերմանիոյեան զուշակութիւններ։— Պ. Քոնկրէի յայտարարութիւնը։

Թիէն–Չին, 17 մարտ.—(Թայմզի հեռագիրներ)։— Երկաթուղիի գիծին վէճին կացութիւնը անփոփոխ է։ Երկու կողմն ալ մինչեւ հիմա շատ քաղաքավարութեամբ կը վարուին իրարու հետ։ Զգուշութեան համար, սակայն, երկու կողմի պահակներու թիւը 27ի զեղչուած է, որպէս զի բանակցութեանց միջոցին դիպուածային ընդհարում մը չկատարուի։ Երէկ իրիկուն ռուս զօրավար մը Բէքին հասաւ։ Բրիտանական ատաչուածքին մէջ Ֆրանսական զինուորները չփոթութիւններ յարուցած ըլլալով, անգլիական իշխանութիւնները պարտաւորուեցան անոնց մուտքը արգիլել, պաշտօնի կիրառման պարագաներէն զատ։ Ռուսերը միւս հոդեր կը դնեն իրենց նոր ատաչուածքին մէջ։

—Երէկ, Անգլիացի Տիմպէյ զօրավարը առաջարկեց բրիտանական զինուորները ետ քաշել խնդրոյ առարկայ եղած տեղէն, պայմանով որ Ռուսերն ալ միւնոյնը ընեն։ Ռուսական ընդհանուր հրամանատար Վոսկա զօրավարը մերժեց անգլիական այդ առաջարկութիւնը, ըսելով որ այդ տեղը Ռուսիոյ սեպհականութիւնն է և թէ այդ պատճառով պէտք է որ պահակ զինուորներ դնուին հոն։ Անգլիական ու ռուսական պահակները դէմ առ դէմ կը դնուին։ Իրարմէ 45 մէթր հեռաւորութիւն ունեցող երկար մարտկոցները զինուորներով լեցուած են։ Անգլիական զինուորները Ռուսերու հետ բաղդատելով, 1ի դէմ 20 են։ Բէդերսպուրկէն հրահանգի կը սպասուի անձկութեամբ։ Ռուս զինուորները միտ իրենց ամուր դիրքը պիտի պաշտպանեն Անգլիացիներուն դէմ։ Ուրիշ բան է, եթէ ռուս կառավարութիւնը հաշտարար ընթացքի մը հետեւի։ Ամէն տեսակ աղդեցութիւն կը գործածուի խնդիրը բարեկամաբար կարգադրելու համար, բայց մինչեւ հիմա արդիւնք մը չունեցաւ։ Երկու կողմերն ալ վերջնապէս որոշած կ'երեւան պահպանել այդ դիրքը, ուրիշ բան է եթէ զինու զօրութեամբ դուրս հանուին։

Նիւ–Եորք.—Նիւ–Եորք Թայմզ և ուրիշ լրագիրներ Թիէն–Զինի մէջ Ռուսիոյ առաջ բերած կացութիւնը ապացոյց մը կը նկատեն Ռուսիոյ ունեցած արհամարհանքին համար Անգլիոյ դէմ, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ որոշման՝ Չինու մէջ ուզածը ընելու նպատակով։ Անգլիա եթէ ուրիշ տեղ զբաղած ըլլալուն համար չի կրնար Չինու մէջ պէտք եղածին պէս դիմադրել Ռուսիոյ, Ճաբոն պիտի կրնայ կոգի բերել Ռուսիան։ Ճաբոն զինուորներով և զօրաբանակներով շատ վեր է Ռուսիայէն։ Գիտէ թէ օր մը պիտի պարտաւորուի դէմ դնել Ռուսիոյ ոտնձգութիւններուն, և հիմա կրնայ առիթը յարմար դտնել, քանի որ վստահ է թէ վճառական ազդերը իրեն պիտի օգնեն և կամ բարեացակամ չեզոքութիւն մը պիտի պահեն։ Նիւ-Եորք Թայմզ կը յարէ թէ այդ վճառական ազդերն են Անգլիա, Գերմանիա ու Մ. Նահանգները։ Նոյն Թերթը կ'ըսէ թէ անշուշտ Մ. Նահանգները միւս տէրութեանց պիտի միանան Ռուսիոյ դէմ, բայց կարելի չէ թէ՝ այդ և թէ չինական քաղաքականութեան էական կէտերուն մասին ամերիկեան կառավարութեան մտադրութիւնը ճշդիւ հասկնալ։ Ռուսիա Մ. Նահանգաց հետ իր ունեցած համաձայնութիւնը կը բռնաբարէ թէ՝ Թիէն Զինի և թէ Մանչուրիոյ մէջ ստացուածքներ ձեռք բերելովը, բայց Ուաշինկթընի մէջ տիրող պաշտօնական կարծիքը այն է թէ ատոնք սկզբունքներու բացառութիւններ են։ Ամերիկեան կառավարութիւնը, սակայն Ռուսիոյ ապահովութիւնները կ'ընդունի սակայն առեւտրոյթ արժէքովը։ Ամերիկեան զինուորներու ետ քաշուելուն այն նշանակութիւնը տրուեցաւ թէ Չինու մէջ եթէ վէճ մը կայ Մ. Նահանգները պիտի չմասնակցին անոր։

Բէրլին, 16 մարտ.—Զինական պաշտօնատարները Բէդերսպուրկէն առնուած լուրերու յենլով՝ կ'ըսեն թէ Ռուսիա եւս կը կենայ Մանկուրիայի ու Թուրքեստանի մէջ իր բացարձակ պահանջումներէն, թէ կը հաւանի Մանչուրիոյ քաղաքային վարչութեան վրայ քննդրոյի իր իրաւունքը մեղմացնել և թէ յանձն կ'առնէ պայմանագրութիւնը հրատարակել, Բէդերսպուրկի մէջ ստորագրուելուն պէս։ Զինու մէջ ռուսական քաղաքականութեան առաջին ճախողուածն է ատիկա, այն թուականէն ի վեր, երբ 1898ի տագնապին տեսն, համոզեց Լորա Սոլզպէրին պարպել Բորթ-Արթուրը։ Ռուսիա պարտաւոր է բոլորովին փոխել կացութիւնը, ապացուցանելով Զինացիներուն թէ տակաւին միջազգային կարգադրութիւն մը կայ որ կարող է հաւատարկրութիւնը պահպանել Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ։ Կը միայ տեսնել թէ Մանչուրիոյ վերաբերեալ յօդուածներուն փոփոխութեամբը պայմանագրութիւնը ստորագրելու՞ զինուորական պարզ կարգադրութեան մը ձեւը կ'առնէ, ինչպէս ըսաւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամտորֆի կոմսը։

Պեռլին, 17 մարտ.—Ահաւասիկ թէ Պէրլինի մէջ ի՛նչ կարծիք կը տիրէ Մանչուրիոյ գործերուն ապագային համար։— Կը խորհուի թէ Ռուսիա, խնդիրը ժամանակ մը Բէքինի դեսպանախորհուրդին մէջ վիճաբանութեան ենթարկելէ և կարելի է ուղղակի Անգլիոյ, Մ. Նահանգաց ու Ճաբոնի կողմէ ուղղակի իրեն դիտողութիւններ ըլլալէ ետքը, առեւտրական նոր ապահովութիւններ պիտի տայ՝ Մանչուրիոյ ապագային համար։ Եթէ Ռուսիա յամառի, Զին տեղի տայ և տէրութիւնները մեծապէս դժգոհ մնան։ կը վախցուի թէ մի՛ գուցէ քանի մը տէրութիւններ ալ երկիրներ զրաւեն։ Օրինակի համար Ճաբոն, շատ աղէկ կրնայ ձեռք անցնել։ Ընդհանուր կերպով, սակայն, կը կարծուի թէ Ռուսիա Ներէն ապահովութիւններ պիտի տայ իր մտադրութիւններուն մասին։ Տարեկոյս չկայ թէ Գերմանիա խնդրոյ նիւթ պիտի չընէ այդ ապահովութեանց հանդամանքը։ բայց կը միայ գիտնալ թէ գոհացում պիտի պատճառուի Անգլիոյ և մանաւանդ Ճաբոնի։ Անգլիա և Ճաբոն եթէ դոհ չըլլան, Գերմանիա, Տէրութեանց հետ ներդաշնակութեամբ գործելով, կարելի է տրամադիր պիտի ըլլայ բարեկամաբար միջամտել մեղմելու ռուսական ապահովութեանց արդիւնքները՝ զրս ուրիշ տէրութիւններ կրնան անբաւական նկատել։

Շանկայ.— Բէքինի ամերիկեան դեսպան Պ. Քոնկրը տեսակցութեան մը պատհուն որ Զայնա Կազեթի մէջ հրատարակուած է, յայտարարեր է թէ չի կրնար ըսել որ Ռուսիա մինչեւ ո՛ւր երթալու պատրաստուած է։ Մանչուրիոյ վերաբերեալ պայմանագրութիւնը տակաւին կնքուած չէ, բայց եթէ վաւերանայ, անշուշտ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ ընդհանուր բանակցութիւններուն վրայ։ Պ. Քոնկրը յարեր է թէ միայն Գերմանացիները ու Ֆրանսացիները դեռ զսպողական արշաւանքներ կը կատարեն։ Առաջինները Շան Սիի սահմանապուրին և վերջիններն ալ Բաօ Թինկ Ծուի շրջակայքը կը գործեն։ Պ. Քոնկրը կ'ըսէ թէ մինչեւ որ միջազգային զինուորները Բէքինէն չեկեռանան և մինչեւ որ չինական պաշտօնատարները չկրնան առանց օտարականներու միջամտութեան բարեկարգութիւնը հաստատել, Զինու արքունիքը Բէքին պիտի չդառնայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.

Մամասիոն պայմարը։ — Ռուս լրագիրներ։ — Սպասելիքներ։

Բեդերսպուրկ։ — Ռուսիոյ ելմտական նախարարութեան երկու կէս-պաշտօնական լրագիրները նոր յօդուած մը կը հրատարակեն առեւտրական դաշնագիրներու խնդրին վրայ։ Այդ մասին նախապէս հրատարակուած յօդուած մը կ'երեւայ թէ բոլորովին կը համաձայնէր ելմտական նախարարութեան տեսութիւններուն։ Կ'ըսուի թէ ռուսական արմտիքներուն վրայ գերմանական մաքսերուն յաւելումը հիմնովին կը փոխէ 1894 մարտ 5ի առեւտրական դաշնագրութեան տրամադրութիւնները։ Գերմանիա տնտեսական ինչ միջոց որ ձեռք առնէ արդի հաւասարակշռութիւնը փոխելու, Ռուսիա ալ միեւնոյնը պիտի ընէ։ Գերմանիա մաքսային որ և է յաւելումի եթէ ընէ, Ռուսիա ալ փոխադարձաբար պիտի վարուի։ Ռուսիա ո՛չ մարտնչիլ և ոչ ալ իր հակառակորդը վիրաւորել կ'ուզէ, բայց կը փափաքի թող չտալ որ հաւասարակշռութիւնը աւրուի։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւններ։— Սրը Ալֆրէտ Միլնէր։—Պոէրներուն կորուստներ։ — Տուրպանի նուաճումը։— Աւստրիացի ազգայի մը դրպարակախօսութիւնը։

Պլէօմֆոնթայն, 16 մարտ. — Ծուրի հրամանատարին պոէր զօրախումբը հաւկցած ըլլալով որ Անգլիացիները գրաւած են արեւմտեան և հիւսիսային-արեւմտեան ճամբաները, հիմա դէպի հարաւային արեւմուտք կ'երթայ, Տէվիթստորբի ուղղութեամբ, ուր պատերազմի պիտի պատրաստուի։ Բոէր զօրերները կ'ըսեն թէ Ծուրի հրամանատարը, որ Տէվիթի հետ վէճ մը ունենալով անկէ բաժնուած է և որ, Անգլիացիներուն գործողութիւններուն հանդէպ պարտաւորուած էր իր զօրախումբը քանի մը մասերու բաժնել, հիմա տրամադիր է եղեր անձնատուր ըլլալու։

Կրաֆ Ռեյնեթ, 17 մարտ. — Երէկ իրիկուն Պոէրներու խումբ մը այրեց անգլիացի հեռագրատէլի մը տունը, ագարակի մը մէջ։ Կինը ու ընտանիքը վտարուեցան։ Պոէրները կ'ըսեն թէ գաղթավայրին մէջ առաջին ագարակն է որ կ'այրեն։ Իշխանութիւնները ստոյգ աղբիւրէ իմացան թէ Բրուիթինկէր պոէր հրամանատարը սպառնացեր է հրացանի բռնել իր ձեռքը իշնալիք անգլիական սպաները։

Սոմերսեթ Իսթ.— Բոէներու բնիկներ որոնք Բիրմբրնի մէջ գերի ինկած էին Բրուիթինկէրի ձեռքը, և յետոյ արձակուած էին, հոս հասան։ Պոէր հրամանատարը յայտարարեր է գերիներուն թէ հարկ էր զիրենք հրացանի բռնել, բայց քանի որ լաւ վարմունք մը ունեցած էին, ազատ կ'արձակէ, յուսալով որ ալ եւս իրեն դէմ զէնք պիտի չդործածեն։

Տուրպան.— Վերջին ամիսներու հեղեղման անձրեւներուն հետեւանքով, անանցանելի դարձած են Ուիթրէնթի եւ Բոլ-Բիէթէրսպուրկի ճամբաները, ուր կը դտնուի Միշէլ զօրավարը։ Փոխադրութեանց համար հնագոյն դժուարութիւն կայ, որով հիմա Տրնարի և Վրիէէտի ճամբով կը կատարուին։

Բրեթորիա.— Սրը Ալֆրէտ Միլնէր այս առտու Բրէթորիայէն դէպի Եոհաննէսպուրկ ճամբայ ելաւ, ուր իրեն համար ուժգնաբար վարձուած տուն մը պիտի բնակի։

—Փետրուար ամսուն Պոէրներուն կորուստն է 160 մեռեալ և հազարէ աւելի գերի։ Պոէրները իրենք կ'ըսեն թէ մեռեալներուն և վիրաւորներուն թիւը հինգ հարիւր վաթսունի կը հասնի։ Այդ կորուստներուն շատերը միշտ զօրավարին գործողութիւններէն առաջ եկած են։

Բէբբտաուն։— Նաթալի մէջ քիչ ատենէն նկատողութեան պիտի առնուի ծրագիր մը՝ Տուրպանի նաւահանգիստը բարեկարգելու համար։

Վիեննա. — Աւստրիոյ-Հունգարիոյ բանակէն նախկին սպայ մը Պ. Անթոն Ֆոն Կոլսէկ, որ Պոէրներու բանակին մէջ ծառայած է իբրեւ կամաւոր, Թրիէթէի մէջ շահեկան հրապարակախօսութիւն մը ըրաւ առջի գիշերը։ Սպան պարզեց Թրանսվալի պատերազմին ատեն տեսածները ու լսածները։ Ըսաւ թէ Ժուպէռ զօրավարը թունաւորուեր է և թէ շատ ցաւալի էր Թրանսվալի համար որ այդ բանը քանի մը ամիս առաջ չպատահեցաւ։ Պատերազմը վարելու մասին Ժուպէռ զօրավարին հետեւած հին դրութիւնը ամէն բան խանգարած էր։ Պոէրները աշխարհի ամէնէն լաւագոյն իրենց զէնքերը ունէին զինուորներու համար, բայց պետերը չէին կրնար կարգապահութիւնը ապահովցնել և համերաշխութեամբ գործել։ Լորա Ռոպէրթսի մեկնումէն ետքը Պոէրներուն յաջողութիւնը արդիւնք է աւելի խիստ կարգապահութեան մը։

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փիլիպեանները։— Բորրուկալ։— Սպանիա։ — Նիմարակուայի ջրանցքը։— Լորա Ռոսլոլի եւ պատերազմական նախարարը։— Մ. Նահանգաց Վիեցուէլայի հիւպատոսական գործակալը։— Տանը արկած մը։

Մաք Արթուր զօրավարը Փիլիպեանները կը հեռագրէ թէ Թրիաս զօրավարը ինը սպաներով և Սան Ֆրանչիսքօ ալ Մալալաֆնի մէջ լաւ զինուած հարիւր հոգիով հնազանդութիւն յայտներ է։ Մաք Արթուր մեծ կարեւորութիւն կուտայ այս անձնատուութեան, որովհետեւ զօրավարը Թրիաս մեծ ազդեցութիւն կը վայելէր Լուսոնի հարաւակողմը։ Ամերիկեան զօրավարին կարծիքով ըմբոստական շարժումը վերջ գտած է։

—Օրորդոյէն պատուիրակութիւն մը Լիզպոնա երթալով՝ յայտագիր մը պիտի մատուցանէ Բորթուկալի թագաւորին։ Այդ յայտագրին մէջ յիշուած է թէ ժէզուիթները 1758ին Բորթուկալէն արտաքսուած են «շատ հաւատարիմ» կոչուած թագաւորի մը կողմէ, 1764ին ալ Ֆրանսայի «Լերմ քրիստոնեայ» յորջորջուած վեհապետի մը կողմէ, նաեւ 1767ին «կաթոլիկ վեհապետութիւն» կոչուած թագաւորի մը հրամանովը։ Յայտագիրը ստորագրողները կը խնդրեն որ ազգային ենկեղեցի մը հաստատուի Պապին իշխանութեան տակ և բորթուկալցի երէցներով կառավարուի։ Ժէզուիթներուն ի նպաստ յայտագիր մըն ալ պատրաստուած է, որուն համաձայն ժէզուիթները իբր կրօնական միաբանութիւն չեն բնակիր Բորթուկալի մէջ, այլ իբր անհատ։ Յայտագիրը կը բողոքէ ժէզուիթներուն դէմ եղած հալածանքին համար և կը պահանջէ որ ազատութիւն տրուի անոնց։

—Սպանիոյ դատական գործոց նախարար Թէվիրկա մարքիզը կրօնական խնդրին վրայ խօսելով՝ յայտարարեր է թէ Սպանիոյ կրօնական միաբանութիւնները երկու խումբի բաժնուած են. անոնք որ քոնքորտային մէջ կը գտնուին ու անոնք որ չեն գտնուիր։ «Առաջինները իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն, ըսեր է նախարարը, և ես պիտի հսկեմ, որպէսզի անկում չգտնեցնեն և արդի վարչութեան հակառակ արարքներու մէջ չգտնուին։ Հանրային կրթութեան, եկմտից և ներքին գործոց նախարարները քոնքորտային մէջ չգտնուող կրօնական միաբանութեանց վրայ պիտի հսկեն, որպէսզի ենկեղեցի մը չանեն։ Ամերիկեան զօրավարին կարծիքով մեր պարտականութիւնն է թէ ժէզուիթները Բորթուկալի թագաւորին։ Այդ յայտագրին մէջ յիշուած է թէ ժէզուիթները 1758ին Բորթուկալէն արտաքսուած են «շատ հաւատարիմ» կոչուած թագաւորի մը կողմէ, 1764ին ալ Ֆրանսայի «Լերմ քրիստոնեայ» յորջորջուած վեհապետի մը կողմէ, նաեւ 1767ին «կաթոլիկ վեհապետութիւն» կոչուած թագաւորի մը հրամանովը։ Յայտագիրը ստորագրողները կը խնդրեն որ ազգային ենկեղեցի մը հաստատուի Պապին իշխանութեան տակ և բորթուկալցի երէցներով կառավարուի։ Ժէզուիթներուն ի նպաստ յայտագիր մըն ալ պատրաստուած է, որուն համաձայն ժէզուիթները իբր կրօնական միաբանութիւն չեն բնակիր Բորթուկալի մէջ, այլ իբր անհատ։ Յայտագիրը կը բողոքէ ժէզուիթներուն դէմ եղած հալածանքին համար և կը պահանջէ որ ազատութիւն տրուի անոնց։

—Սպանիոյ դատական գործոց նախարար Թէվիրկա մարքիզը կրօնական խնդրին վրայ խօսելով՝ յայտարարեր է թէ Սպանիոյ կրօնական միաբանութիւնները երկու խումբի բաժնուած են. անոնք որ քոնքորտային մէջ կը գտնուին ու անոնք որ չեն գտնուիր։ «Առաջինները իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն, ըսեր է նախարարը, և ես պիտի հսկեմ, որպէսզի անկում չգտնեցնեն և արդի վարչութեան հակառակ արարքներու մէջ չգտնուին։ Հանրային կրթութեան, եկմտից և ներքին գործոց նախարարները քոնքորտային մէջ չգտնուող կրօնական միաբանութեանց վրայ պիտի հսկեն, որպէսզի ենկեղեցի մը չանեն։ Ամերիկեան զօրավարին կարծիքով մեր պարտականութիւնն է թէ

ՊՈՒԼԿՈՎԱՅԻ ԽՈՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ԴԱՍԱՐԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Աւասիկ չարունակութիւնը պուլկաթ խոռովարարներու այն դատին՝ որ այս միջոցիս կը տեսնուի Սէլանիկի դատարանին առջեւ։ Մարտ 7ին և 14ին կատարուեցան Միլան Միխայլովի և Քոչօ Քարլովալիի հարցաքննութիւնները։ Նախագահը հարցուրեց Միլան Միխայլովիչը բացատրել թէ ի՞նչպէս մասնակցած է խռովարարական գործին։ Ամբաստանեալը մերժեց։ Նախագահը ըսաւ թէ Միլան հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ խոստովանութիւններ ըրած և իր ըսածները հաստատող նիւթական ապացոյցներ տուած է, ուրեմն հիմա ինչո՞ւ կ'ուրանայ։ Միլան պատասխանեց թէ խռովարարութիւններ ըրած ըլլալը չի յիշեր։ Նախագահը սպէսկ չարունակեց հարցաքննութիւնները.

Հարց.— Ոստիկանութեան տեսուչը ի՞նչպէս կրնայ բոլորովին չգիտցած բաները ըսել տալ։

Պատասխան.—Չեմ գիտեր։

Հ.— Խնդիրը մանրամասնենք։ Ձեր յայտարարութեանը մէջ ըսած էք թէ Լիհ ՌէՖՅոտ լրագրին քով կ'աշխատիք և թէ կը ճանչնաք նոյն լրագրին տնօրէնը ու խմբագիրները և այդ լրագիրը Պուլկարիոյ մէջ քաշուելիները։ Խոստովանած էք այս կողմերը ղրկուած ըլլալիդ։ Սթրումիցա ու Մոնոսրիաէս գիւղը հասնելիդ, անկէ Գիլքէշ։ Յետոյ Տոյրան և վերջապէս Սէլանիկ եթէ՞նիդ։ Նաեւ ճանչցած էք մեզ ասպնջականալու պաշտօն ունեցող անձերը։ Հիմա ի՞նչ պիտի ըսէք։

Պ.— Իրաւ է որ Լիհ ՌէՖՅոտ լրագրին մէջ կ'աշխատէի իրաւ գործաւոր, բայց ո՛չ պաշտօնեաները, ո՛չ անտրէնը և ոչ ալ խմբագիրը ճանչցայ։ Սոֆիոյէն դէպ ի Վրանիա ճամբայ ելայ և անկէ ձիով Սէլանիկ եկայ և ձիուն իրաւ վարձք 3 մէճիտիէ վճարեցի։

Հ.— Մի՞թէ կարելի՞ է Վրանիայէն ձիով Սէլանիկ գալ և միայն երեք մէճիտիէ վճարել։

Պ.— ...

Հ.— Խոստովանած էք թէ Բէթրէ Թոնչէվն պաշտօն ստանձներ էք երթալ միանալու Կէվկիլիի կողմը գործող ապաստարաններու խումբին, թէ ՌէՖՅոտէն ծրագիր մը ընդուներ էք Մաչիքովայի վարժարանին՝ նաքի յանձնելու և թէ Ռահովա գացած և անկէ շոգեկառքով ու Գարասուլուի ճամբով Սէլանիկ վերադարձած էք։

Պ.— Ատոնց և ոչ մէկէն տեղեկութիւն ունիմ։

Հ.— Սէլանիկի մէջ տեսակցեր էք Թանօ Նիքով անուն դասատուին հետ՝ զոր ամէն օր կը տեսնէիք և ուրիշ դրամ կը ստանայիք։

Պ.— Այնպէս չէ։

Հ.— Երբ Սէլանիկ եկաք, ո՞րչափ դրամ ունէիք։

Պ.— Վեց մէճիտիէ, որուն երեքը ձիուն տուի և երեքն ալ քովս մնաց։

Հ.— Ըսել է թէ անցեալ տարուան նոյեմբեր 18էն մինչեւ ձեր ձերբակալուած օրը՝ այսինքն երկու ամիս երեք մէճիտիէով ապրած էք։

Պ.— ...

Հ.— Յայտարարած էք թէ Բէթրէ Թոնչէվ հրահանգներ կը ղրկէր հրոսախմբերուն, թէ Իսթիմա քահանան իր տանը մէջ պահած է Միլան Ռիչօ անուն անձը. տեղեկութիւն տուած էք հրոսախմբերու կազմութեանը, անոնց պահերուն, գործած տեղերուն, հանգանակութիւն հաւաքելու եղանակին և ունեցած զէնքերուն նկատմամբ. ըսած էք նաեւ թէ Սէլանիկ գալէ առաջ ձեր դէնքը յանձնած էիք խումբին պետին՝ Անտոն Քէօսէի։

Պ.— Այդ մասին տեղեկութիւն չունիմ։

Հ.— Սէլանիկի հասնելու ատեն խումբին պատկանողներէն Խրիսթօ Բաքմովի յանձնարարութեամբ դիմեր էք Պ. Խրիսթօ Թաքարքիէվի։

Պ.— Չեմ գիտեր։

Հ.— Ձեր ձերբակալուելու իրականը ձեր երկու ընկերները և դուք ոչ-վոլվերներ, դաշոյններ և ինքնակոր թուղթեր ունէիք։

Պ.— Մեզի յայտնուած տուները պիտի երթային։ Այդ զէնքերը կը վերաբերէին Սանտոյի որ անձնասպան եղաւ։

Հ.— Այդպէս ընելու ի՞նչ նպատակ ունէիք։

Պ.— Սանտօ կ'ուզէր զանոնք ծախել և մէկ մասը ինձի յանձնած էր։

Հ.— Երկու ամիս երեք մէճիտիէով ապրելէ զատ, այդչափ քիչ դումարով մը գիշերներն ալ կրնայիք պտոյտներ կատարել քաղաքէն դուրս։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ։

Պ.— Կ'ուզէի ընկերանալ Սանտոյի որ անձնասպան եղաւ։

Հ.— Յայտարարած էք թէ ձեր բացակայութեանը միջոցին հրոսախմբին միւս անդամները Սթրումիցայի շրջակայքը Ջաղացպանէ մը հարիւր լիրան ոսկի առած են։

Պ.— Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.— Երկուքուկէս ամիս Սանտոյի հետ միեւնոյն տան մէջ ապրեր էք։ Ի՞նչ արհեստ կ'ընէիք։

Պ.— Ոչինչ։

Հ.— Սթոյան Սթոյչէվ, որ Պոյոֆչայի կողմը երեւան ելած հրոսախմբէն է, ձեր տունը դարմանուեր է։ Աւասիկ ապացուցուած է ձեր տունը գտնուած դեղի չիչերով, ինչպէս նաեւ ուրիշ ամբաստանեալներու խոստովանութեամբը։

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Դպրոցական, Սեղրոն խաց թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիցայ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մ, հանդերձ նմուշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակութեան

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— տարբեր տպագ 4 դրուշ.— Թոփճեան—

ի՞նչու կ'ուրանաք այդքան բացայայտ իրողութիւնները։

Պ.—Չեմ գիտեր։

Հ.—Ցայտաբերած էք թէ Քոչօ անուն անձը էնէքէր կը ղրկէր հրոսախումբերուն և թէ դատաւոր Խրիսթօ Մաթով և Բէյթէք Թոշէվ գաղափարի ամէնէն գործունեայ տարածողներ են։ Ոստիկանութեան տեսուչը ձեզի այդ տեսակ բաներ ըսել տալու համար ալէաքէր ինչ ալ գիտնար։ Ձեզմէ զատ ուրիշ ո՞ւրկէ կրնար իմանալ։ Ոստիկանութեան տեսուչին սպառնալիքներուն ազդած վախը, ինչպէս կ'ըսէք, այնչա՞փ կը վուրթացնէր ձեր յիշողութիւնը որ երկու տարբեր անգամներ ճիշդ միևնոյն յայտարարութիւնը կ'ընէք։ Եթէ ըսուածները ստոյգ չէին, ինչո՞ւ ստորագրեցիք ձեր հարցաքննութիւնը զարուելակող թուղթերուն իւրաքանչիւրը։

Նախագահին այս խօսքերուն վրայ ամբաստանեալը չկրնար։ քանի մը անկապ խօսքեր թոթովեց և նեղը մնաց։ Հարցաքննութիւնը աւարտեցաւ։ Առանց հինգ վայրկեան դադարէ վերջը նորէն բացուեցաւ։ Նախագահը սկսաւ հարցաքննել Քոչօ Քարլովալին։ Ասիկա ալ Միլան Միխայիլովի ընթացքին հետեւեցաւ։

Նախագահը ձեռնարկեց հարցաքննութեան, մի առ մի յիշելով հարցաքննիչ դատաւորին առջեւ ամբաստանեալին բերած յայտարարութիւնները։

Հ.—Ցայտաբերած էք թէ սահմանագիծը անցած էիք հրոսախումբին պատկանող ձեր միւս ընկերներուն հետ։

Պ.—Այդ տեսակ բան մը չեմ ըսած։

Հ.—Ցայտաբերած էք թէ Տուպէնիցա գտնուած ատենդի Սոֆիյէն հեռագիր մը ստացեր էիք կիրչէվի հասցէին և թէ այդ հեռագրին վրայ Նիքոլա Զողրաֆի անուն ժամագործին ներկայացած էիք որ հրոսախումբերէն մէկին մէջ ընդունիլ տուած էր ձեզ։

Պ.—Ոստիկանութեան տեսուչին թելադրութիւններուն վրայ այդպէս ըսի։

Հ.—Եթէ այդ բոլոր մանրամասնութիւնները ծանօթ էին ոստիկանութեան տեսուչին, պէտք չէր ձեզ նորէն կրկնել տալու։

Պ.—Անօգուտ է, մի՛ յոգնիր։ Հարցաքննութեան տեղեկագրին մէջ նշանակուածները ոստիկանութեան տեսուչը ինծի ըսել տուաւ։

Հ.—Սակայն հարցաքննիչ դատաւորին ներկայութեանը ձեր յայտարարութիւններուն մէջ այն տեսակ բաներ կան որոնցմէ ոստիկանութեան տեսուչը մինչեւ հիմա տեղեկութիւն չունի։

Պ.—Ուրեմն բան մը չեմ ըսած։

Հ.—Հարցաքննիչ դատաւորին մանրամասնօրէն պատմած էք հագուստները և փամփուշտները ներս մտցնելու պարագաները։

Պ.—Այո՛։

Հ.—Ոստիկանութեան տեսուչը տեղեկութիւն չունի այդ մանրամասնութիւններէն, վասն զի անոր կատարած հարցաքննութեանց տեղեկագրին մէջ այդ տեսակ բան մը չկայ և միայն հարցաքննիչ դատաւորին տեղեկագրին մէջ նշանակուած են։

Պ.—Ուրեմն ինծը վերագրուածները չեմ ըսած։

Հ.—Ցայտաբերած էք թէ Ավրամ Հիսար գացած էիք, անկէ Միրովչէ և անկէ ալ Սէլանիկ վերադարձած էիք ձիով։

Պ.—Այս, բայց ատոնց ամէնքը ոստիկանութեան տեսուչը ինծի ըսել տուաւ։

Հ.—Խոստովանած էք թէ ծանկագիր նամակ մը տարած էիք Սանտոյի։

Պ.—Այնպէս է։

Հ.—Ոստիկանութեան տեսուչը այդ մասէն տեղեկութիւն չուն։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ այդ կէտը ձեզի ըսել չի տար, քանի որ այնչափ մանրամասնութեանց մէջ կը մտնէ։

Պ.—Չեմ գիտեր։ Կարելի է ըսել տրուած ըլլայ, բայց չեմ յիշեր։

Նախագահը Սանտոյի և Միլան Միխայիլովի հետ ամբաստանեալին ձերբակալութիւնը յիշելով հարցուց.

—Ձերբակալման պահուն ձեր վրայէն երկու նամակ գտնուած էին և ձեզ ձերբակալողները տորտագրութիւն առած էին ձեզմէ՝ հաստատող թէ այդ նամակները ձեր վրայէն գտնուած են։

Պ.—Այդ նամակները Սանտոյի գրպանէն ինկած էին և ես գտնէն առած էի։

Հ.—Այդ նամակները, սակայն, կիրոչաքով անուն անձի մը կողմէն ուղղուած էին՝ մէկը իր մօրը և միւսն ալ Ֆիլիպէ գտնուող բարեկամի մը։

Բարտուղարը կարդաց այդ նամակները որոնք կիրոչաքովի տորտագրութիւնը կը կրեն։ Ցեսոյ նախագահին մէկ հարցումին վրայ, ամբաստանեալը խոստովանեցաւ թէ Սանտոյի, Միլան Միխայլովի և Միլան Ռիչոյի հետ միևնոյն տունը բնակած է։ Խրիսթօ Նիքով անուն դատաւորին համար ալ ըսաւ թէ Սանտոյի տունը միայն տեսած է, ուր Նիքով գացած էր Թուրք առնելու։

Հ.—Երբ հիւանդ էիք, ձեզ ո՞վ դարմանեց։

Պ.—Բժիշկին անունը չեմ գիտեր։

Հ.—Ձեր յայտարարութեան մէջ ըսած էք թէ ձեզ դարմանողն էր Տոքթ. Թաթարճիէվ որուն ներկայացուած էիք Սանտոյի միջոցաւ, (Ամբաստանեալներուն մէջ գտնուող Տոքթ. Թաթարճիեվը ցոյց տալով) Այս բժիշկն է։

Պ.—Ոչ. զիս դարմանող բժիշկը աւելի կարճահասակ էր։

Հ.—Ցայտաբերած էք թէ Սանտո, Միլան Միխայիլով, Միլան Ռիչո, Խրիսթօ Նիքով և Քոչօ Արզօ Լազօ խումբին կանոնագիրը տպագրած էին վիմագրական զործիքով մը, թէ Խրիսթօ Նիքով ամէնէն աւելի կ'աշխատէր և թէ դուք ալ Թերթերը կը շրջնէիք։

Պ.—Ո՛չ բան մը տեսած եմ և ոչ ալ բան մը գիտեմ։

Հ.—Այդ Թուղթերը, սակայն, որոնք յանցանքի ծանր նշանակ մը կը կազմեն, արդարութեան ձեռքը կը գտնուին. նաեւ ձեր տուած տեղեկութիւններուն վրայ ձեռք անցուեցան, հիմա ի՞նչու կ'ուրանաք։

Պ.—Եթէ այդ Թուղթերը ձեր ձեռքը կը գտնուին, տուողը ես չեմ։ Բան մը չեմ տեսած և բան մը չեմ գիտեր. վիմագրութեան ինչ ըլլալէն ալ տեղեկութիւն չունիմ։ Հարցաքննութեան միջոցին այդ տեսակ բան մը չըսի։

Նախագահին հրամանաւ ամբաստանեալին ցոյց կը տրուի հարցաքննութեան տեղեկագիրը զոր ստորագրած է, սակայն նորէն կ'ուրանայ։ Նախագահը կանչել կու տայ ամբաստանեալներէն Խրիսթօ Թանօ Նիքովը, ուրկէ տեղեկութիւն կ'ուզուի կանոնագիրներու տպագրութեանը մասին։

Պ.—Չեմ գիտեր. բան մը չտեսայ. վիմագրութեան ի՞նչ ըլլալն ալ չեմ գիտեր։

Հ.—Դուք դատաւոր էք և ի՞նչպէս կ'ըլայ որ վիմագրութեան ինչ ըլլալը չէք գիտեր։

Պ.—Այո, վիմագրութեան մասին բաներ մը կարդացած եմ, բայց թէ ինչպէս կ'ըլայ, ատիկա չեմ գիտեր։ Հարցաքննելու կարգը երբ ինծի գայ, պիտի պատասխանեմ։ Նիքով տեղը կը տարուի։ Նախագահը կը շարունակէ հարցաքննել Քոչօ Քարլովալին։

Հ.—Մանրամասն տեղեկութիւններ տուած էք կանոնագիրներու, տպագրուած օրինակներու թիւին, հասցէներուն և վիմագրութիւնը կատարող անձին նկատմամբ։ Նաեւ յայտնած էք Սանտոյի ուղղուած ծածկագիր նամակին հեղինակին անունը, Խրիսթօ Լազոյի դերը, Սէլանիկ գալու ատեն ձեր գիւղացիի տարազ կրելնիդ և խումբին մասնակցող գիւղացիներուն անունները։

Պ.—Բան մը չեմ ըսած։ Բան մը չեմ գիտեր։ Ոչինչ տեսած եմ։

Հ.—Սէլանիկի մէջ ապրելու համար ձեզի ստակ տուողներուն անուններն ալ յայտնած էք։

Պ.—Եբրեք։

Հ.—Հրոսախումբերու կազմութեանը և շարժումներուն վրայ մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդած էիք։

Պ.—Բնաւ։ Բոլոր յայտնածներս ոստիկանութեան տեսուչը ինծի ըսել տուաւ։

Ընդհանուր դատախազին պահանջումով նախագահը ըսաւ ամբաստանեալին թէ ոստիկանութեան տեսուչին առջեւ ըսածները հարցաքննիչ դատաւորին ներկայութեանն ալ հաստատած է, թէ ամբաստանեալին կողմէ տրուած տեղեկութիւններուն վրայ ձեռք անցուած էին Թուղթերը և կարգ մը առարկաներ։ Նախագահը հարցուց ամբաստանեալին թէ ի՞նչու կ'ուրանայ։

Պ.—Կը կրկնեմ թէ հարցաքննիչ դատաւորին տեղեկագրին մէջ նշանակուածները իմ խօսքերս են, բայց ոստիկանութեան տեսուչին սպառնալիքին տակ ըրած եմ այդ յայտարարութիւնները։ Ճշմարիտը այն է թէ այդ բաներէն բնաւ տեղեկութիւն չունիմ։

Ընդհանուր դատախազը բերել կու տայ Միլան Միխայիլովը որուն կը հարցնէ.

—Բանի մը անձերու անունները տուիք, որոնց դէմ քննութիւն կը կատարուի։ Ատոնց մէջ կար Բէյօսէ Թանասբայց ատոր հետ երբ դէմդէմ եկաք, յայտարարեցիք թէ ատիկա ուրիշ անձ մըն է։

Պ.—Ոչ, ըսի թէ չեմ ճանչնար և ոչ թէ այն չէ։

Քոչօ Քարլովարիի հարցաքննութիւնը աւարտեցաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մութէսմիրի ասիական տրուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներու դիւանի՝ օրէնքի օգնական Ահմէտ Հիճազի պէյի։

—Տրապիզոնի նահանգին Իւնիա գաւառակին Նոիզ անուանուեցաւ Նոիզներու վարժարանին չրջանաւարտ Խալիլ էֆ.։ Հալէպի նահանգին Զէյթունի գաւառակին նոիզ անուանուեցաւ Նոիզներու վարժարանին չրջանաւարտ Մէհմէտ Ճէլալէտտին էֆ.։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պազար Ալըմանի տէր Պ. Ատոլֆ Բալուքեան։

—Երրորդ կարգի Շէֆգատ՝ առողջապահական Խորհուրդին անդամ Տոքթ. Թիւբէլի Կնոյը։

—Լիգաթի ոսկի չքադրամ՝ Իզմիրի պահեստի զօրքերուն զօրաբաժնին հրամանատար Բէկֆիզ փաշայի և կառավարական պաշտօնարաններու ոստիկանութեան առաջին գումսէր Ահմէտ Մուխթար պէյի։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐՄԻՆ երկու մարտանաւեր ալ, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Քիլ (Թերմանիա) պիտի երթան նորոգուելու համար։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Քաղաքապետութեան Խորհուրդին նախագահ Խալիլ պէյ երէկ հրաւիրեց ոչխարի առաջնակարգ վաճառականները և յորդորեց զանոնք որ ոչխար բերել տան Կ. Պոլիս։ Ատոնցմէ Մուսթաֆա էֆ. չոգենաւեր վարձեց Պերկամայէն ու Պանորմայէն 1500 ոչխար բերել տալու համար։ Սալա էֆ. Գարապիդայէն 2500 ոչխար բերել պիտի տայ։ Երկէ Պանորմայէն ու Սէլանիկէն 8000 ոչխարներ բերուեցան։

ՀԱՑԻ ԴՈՐԾԱՐԱՆ.—Ինչպէս կը յիշուի, Բ. Դրան Թարգմանութեանց սենեակին քարտուղարներէն Ապտիւլպագը պէյ քսան տարուան մենաշնորհ ուզած էր Սէլանիկի մէջ օրական 20,000 օխա հաց պատրաստելու յատուկ գործարան մը հաստատելու համար։ Սէլանիկի կուսակալութիւնը, որուն կարծիքը հարցուած էր, պատասխանած է թէ նոյն քաղաքին մէջ օրական 50-60,000 օխա հաց կը սպառի և թէ այդ տեսակ հաստատութիւն մը կարելի չէ մենաշնորհով հաստատել, վասն զի հացագործի միւս փուռերուն պիտի մնայ ասկ, այլ թէ սովորական գործարանի ձեւով եթէ հիմնուի, արդելիչ պատճառ մը չկայ։

ՆԻՎՐՈՒԶԻ ՍՈՆԻՆ առթիւ, երէկ, շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան պարսկական դեսպանատան մէջ։ Վեհ. Սուլթանին կողմէ արքունական Իպրահիմ պէյ և Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին Թարգմանները Պարսից դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւնատուին դեսպանուհիքը Մահմուտ խանի։ Բարձրատիճան պաշտօնատարներ և դեսպանատան մարմնոյն ալ երէկ նոյն նպատակով Պարսից դեսպանատունը գացին։ Միբրա Մահմուտ խան շնորհակալութեան հեռագիր մը ուղղեց Մուղաֆիֆէդէտտին Շահին։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը, առջի օրը, Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով տեսակցեցաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին հետ։

ԾԽԱՄՈՏԻ ՌԷԺԻԻՆ իրաւագէտ խորհրդական կարգուեցաւ Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական նախկին ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կազէ, փոխանակ վախճանեալ Պ. Բէտրէլիի։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Խրիսոթոմոս անդամ կարգուեցաւ Ցունաց գրական Միլլէտոսին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ նաւաբժիշկ մը՝ Բոլթէլեթի ծովակալին հրամանատարութեամբ՝ Պէնկազի հասեր է և յետոյ պիտի այցելէ Միլէերկրականի նաւահանգիստները։

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼՍԼԻ, Կ. Պոլիս ժամանելէն առաջ, Վիէննա պիտի երթայ՝ Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր ծանուցանելու Լտուսարտ Թագաւորին գահակալութիւնը։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը հրահանգ ստացաւ հեռագրական թելեր հաստատել Մալաղկերտի և Թուքաթ գաւառակներուն մէջ։

ՇԻՐՔԻԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ 42 թիւ չոգենաւը որ ընկղմած տեղէն ազատուած էր, բոլորովին նորոգուած ըլլալով երէկ դիմեր Ոսկեղջիւրէն դուրս հանուեցաւ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ մէջ ազգասիրական Ընկերութեանց գործակիցները համաձայնութիւն գոյացուցեր են ընդհանուր սակայոյց մը պատրաստելու համար։ Վեց հոգիէ բաղկացած յանձնաժողով մը կազմուած է ազգասիրական մուրհակները քննելու համար։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնը որոշած ըլլալով հիւպատոսութիւն մը հաստատել Պրուսայի մէջ, Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանէն պաշտօնեայ մը հոն զրկուած է հարկ եղած գործողութիւնները կատարելու համար։

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ.— Արշիպեղագոսի կղզիներու նահանգին մէջ յիսուն ընտանիքներ իրենց ժառանգորդ կը ներկայանան Մանտրաճրօղլի Թորած յիսուն միլիոն ոսկիին և կ'ըսեն թէ անոր երկու քոյրերէն սերած են։ Էտիրնէէն ալ լուր կը տրուի թէ Մանտրաճրօղլը տեղւոյն Ֆիրէֆխանէ գիւղէն է և թէ այդ անձը քոյր մը միայն ունի որուն թոռներն են իբրեւ ժառանգորդ ներկայացողները։

ՖԻԼԻՊԷԷՆ կը գրեն Մօսիդեօ.— «Բրզանլըքի մէջ Հրեայ մը, իր որդւոյն օգնութեամբ՝ սպաններ է իր տասնըհինգ տարեկան աղջիկը, վասն զի քրիստոնեայ ըլլալ կ'ուզէր՝ երիտասարդ Պուլկարի մը հետ ամուսնանալու համար։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց երկու չարագործներ։»

ՀԻՆՕՐԵԱՑ ՃՇՇԱՑՈՒՅԱԿ ՄԸ.—Իզմիրի մէջ 1781ին գոյութիւն ունեցող հարուստ ընտանիքի մը օրական ծախքին մէկ հաւուցեցոյցը ձեռք անցուեր է։ Այդ ընտանիքը հօրմէն ու մօրմէն զատ կը կազմէին ութ զաւակներ, առանց հաշուելու սպասաւորները։ Հաշուեցոյցէն կ'երեւայ թէ այդ հարուստը, որ այն ատեն մեծ անուն ունէր Իզմիրի մէջ, 1781 յուլիս 17ի օրուան սեղանին համար ծախսեր է.—Կովի միս 20 փարա, գառնուկի միս՝ 15 փարա. խոզի միս՝ 7 փարա. երկու լորմարգի՝ 15 փարա, ոչխարի ոտք՝ 5 փարա, խաւիար՝ 2 փարա, պանիր՝ 3 փր.։ զանազան պտուղներ՝ 4 փր.։ հաց՝ 4 փր. գումար 2 ղրուշ 6 փարա։ Նոյն հաշուեցոյցէն կ'երեւայ թէ 1781 յունվ. 1էն մինչեւ յուլիս 19 այդ ընտանիքը սեղանի համար ծախսած 657 ղրուշ 8 փարա։

ՈՒԶԵՏԷՌ ԱՑՆ ՔԱԴԱԼՕԿԸ զոր Օկրան Մակազեն վաճառատունը վերջերս հրատարակած է, այն արտակարգ վաճառման առթիւ, զոր կազմակերպած է 20 օրուան համար միայն, սկսեալ 26/11 մարտ երկուշաբթի օրէն։ Մեր բոլոր ընթերցողները այս առիթը ձեռքէ փախցնելու չեն, որովհետեւ իր տեսակին մէջ ճշմարիտ առիթ մըն է։ Այդ բացառիկ վաճառման մանրամասնութիւնները տեսնել թերթիս ծանուցումներու բաժնին մէջ։ 10—11

Ազգային Լուրեր

Երուսաղէմի մեր Թղթակիցը կը գրէ մեզ 1 մարտ թուականով, մեծ պակաքի առթիւ եօթնեկի քարոզներէն ետքը՝ զոր խօսեցաւ Տ. Մեսրոպ Արեղայ, վերջին երկու եօթնեկներուն մէջ յաջորդաբար խօսեցան Տ. Հմայեակ և Տ. Գրիգորիոս (ժամ օրհնող) վարդապետները. երկուքն ալ երեք քարոզներու մէջ ամփոփելով իրենց նիւթերը՝ որոնց առաջինն էր ապէր, երկրորդը՝ «անտեսութիւն»։

«Տ. Գրիգորիս վարդապետ՝ որուն դուն ուրեք կը լսուին քարոզները, շա՛տ ժողովրդական կերպով քարոզեց՝ բացատրելով ժողովրդեան՝ տնտեսագիտութեան պայմանները և այն աւանդապահութիւնը զոր ունինք մեր կենաց մէջ՝ և զոր, ի յաւիտեանս, պիտի վերադարձնենք առ Աստուած, ըստ այնմ մեր մշտնջենաւոր երջանկութիւնը վայելելու համար։ Ուխտաւորներուն մեծագոյն մասը թրքախօս ըլլալով՝ ինչպէս որ պէտք է՝ չէ՛ կարող ըմբռնել քարոզները և չա՛տ անգամ կը ձանձրանայ իսկ։ Այս մասին լուսաբարձեալ Տ. Սահակ Սրբազանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ։ Ն. Սրբազնութեան պարտականութիւնն է ժողովրդեան յարմարագոյն քարոզիչները ընտրել և, տե՛ւոք Աստուծոյ, վանքին մէջ չեն պակսիր թրքերէն քարոզողներ ալ։ Ի՞նչ հաճոյք պիտի զգան թէ քարոզիչն ու թէ ժողովուրդը երբ մէկզմէկ չեն հասկնար։ Նոյնպէս նորեկ ուխտաւորներու խօսուած խրատական քարոզները պէտք է որ ուխտաւորին հասկանալի լեզուովն ու խօսքերովը ըլլան, որովհետեւ Երուսաղէմ եկողներէն շատերը՝ Թո՛ղ թէ իրենց գտնուած տեղերը, քարոզիչ տէրտէրներ կամ վարդապետներ չունին, այլ իրենց բովանդակ կեանքերնուն մէջ, չեմ կրնար ըսել թէ՝ երեք անգամ քարոզ լսած ըլլան. որքա՛ն հարկ է օգտուիլ Երուսաղէմի մէջ լսուած քարոզներէն՝ զոր պիտի յիշեն ա՛յնքան ժամանակ՝ ցորքան իրենց մարքն չպիտի ելլէ ուխտն ու երկրպագութիւնը՝ զոր մասուցին Տնօրինական Ս. Տեղեաց։

«Որքան ուրախ մնացինք այս առաւերբ Ամեն. Տ. Յորութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը Եկեղեցի իջնելով, իր ժողովրդական համարելի ոճովը գեղեցիկ քարոզ մը, այսինքն, խրատական յորդոր մը խօսեցաւ նորեկ եօթանասունի չափ ուխտաւորներու՝ որոնք առ հասարակ թրքախօս էին և անշուշտ օգտուեցան Ն. Սրբազնութեան հայրական խրատներէն։

«Այս օրերս սկսաւ ուխտաւորներու շարունակութիւնը։ Մինչեւ այսօր ներկաներու թիւը հասած է 557 հոգիի և կը յուսացուի որ նոր հանելիք շոգենաւեր, մինչեւ ասնական օրերը, ա՛յնչափ մըն ալ բերեն։

«—Թէպէտ ուխտաւորներու հեսդհետէ ժամանումը մխիթարական ըլլայ Ս. Յարութեան մարանութեան, սակայն անմխիթար երեւոյթ մըն է տեսնել միշտ երկինքը անամպ, ջերմաչափն իր 20ս աստիճանին վրայ և օդս՝ չափա՛ծ ցոյց տալով միշտ beau temps։ Այսօր մարտի առաջին օրն է ու տակաւին անձրեւի կը սպասենք։ Վանքին բաղմաթիւ հորերը դեռ հազիւ կիսով չափ լեցուած կ'երեւան. ի՞նչ պիտի ըլլայ, եթէ այս ամիս ալ չանձրեւէ, տեղւոյս բնակչաց վիճակը։

«—Բաղմաթիւ Եւրոպացիներ կու գան հոս։ Ամբողջ հիւրանոցները դրօշակներով զարդարուած են։ Ռուս մուժիկներ կը վխտան քաղաքին փողոցներուն, շուկաներուն և ուխտատեղիներուն մէջ։ Ո՛ւր որ երթաս ռուսական կօշիկներու բոյրը ծաւալած է։ Քուլի ընկերութիւնը շատ դիւրացուցած է Եւրոպացիներուն երթեւեկը։ Հինգ վեց օրուան մէջ Երուսաղէմ, Բէթլեհէմ, Բերրոն, Երիքով, Յորդանան կը պտտցնէ շա՛տ հեշտ կերպով։ Ճամբորդներուն համար վտան, տնկողին, անկողնակալ և ուրիշ ամէն պիտոյք, ինչպէս նաև կերակուր պակաս չեն։ Ամէն ծախք ընկերութիւնը կը հոգայ՝ բացի ըստ հաճոյս ծախսուածներէն, օրինակի համար վանքերու կամ բարեգործական հաստատութեանց տրուած նուէրները և սատափեայ զանազան առարկաներու համար տրուած դրամները։

— Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ սրբազան, ընկերակցութեամբ Ա. Գործակաց էֆէնտիին, երէկ, Նէվրուզի ասնին առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ պարսկի դեսպան Միրզա Մահմուտ խանի։

—Ասկէ առաջ Պատրիարքարան տեղեկութիւն տրուած էր թէ՝ Եղիա անուն անձ մը՝ ուրիշի մը վկայականով քահանայ ձեռնադրուած է։ Կրօնական ժողովը, խնդրին քննութիւնը կիւրինի տեղապահ Յեսու քահանային յանձնած և նրա պատասխանը տեղեկութիւններ առած էր անկէ։ Բայց այդ տեղեկութիւնները բաւական չհամարելով, այս անգամ Սսոյ Կաթողիկոսական տեղապահին յանձներ է նոյն խնդրին քննութիւնը։

—Տիվրիկի առաջն. փոխանորդ Տ. Գրիգոր քահանայ Զարդարեան հրաժարական ղրկած է իր պաշտօնէն։

—Ֆէրիդիւղի Թաղ. Սարգիսին հրաւէրով, Տ. Բարթողիմէոս Արքեպիսկոպոս այսօր ներկայ պիտի գտնուի նոյն եկեղեցիին Արեւագալի ժամերգութեան և ապա քարոզ պիտի խօսի։ Տ. Բարթողիմէոս Սրբազան կիրակի առաւուները ներկայ կը գտնուի Բերայի Գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, և քարոզ կը խօսի։

ՄԱՍԻՍ շաբաթաթերթի վաղուան թիւին մէջ կարեւոր տեղ մը կը դրաւէ Ռ. Ց. Պիրպիրեանի մէկ տեսութիւնը Պոլսեցի ու գաւառացի դրագէտներուն և անոնց արտադրութեանց վրայ, անուղղակի պատասխան մը Վաղուան Գրականութիւնը ծանօթ հարցումին՝ որու մասին գրագէտ-ուսուցիչը ձեռնհասօրէն կու տայ իր կարծիքը։ Այս գրական տեսութեան կը յաջորդէ բանաստեղծութիւն մը Գ. ՁՕՀՐԱՊԷ։ Թերթին միւս նիւթերն են՝ Օրուան Կեանքը (Տ. Ա.), Հիւանդանոցի Տեղեկագրին վրայ բժշկական ուսումնասիրութիւն մը՝ ՏՈՔԹ. Ց. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԻ կողմէ, Նորավէպ մը, և այլն։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՆՈՒԱԳԱՇԱՆԴԷՍԸ

ԱԶԳ

Ազգ. Հիւանդանոցի նուագահանդէսին կարգադրիչ մասնախումբը պատիւ ունի ծանուցանել թէ մէկ տոմսակով մէկ անձ միայն մուտքի իրաւունք ունի, ինչպէս կ'ըլլայ արդէն նմանօրինակ ուրիշ հանդէսներու առթիւ։ Հարկին բացառութիւն պիտի ըլլայ միայն այն անձերուն՝ որոնց կ'ընկերանան տիկին մը կամ օրիորդ մը։ Իւրիսն Ֆրանսիզի սրահին անձնութիւնը միայն պարտաւորած է կարգադիր մասնախումբը՝ այս տեսակ անօրինութիւն մը ընելու, անօրինութիւն մը՝ որ ամէն բանէ առաջ նոյն ինքն հանդիսականներուն հանդստութեան կը ձգտի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԹԷՐՄ, 9 մարտ

Առ Խմբագրութիւն Արեւելք լրագրոյ

Արեւելքի երէկուան 4578 թիւին մէջ, «Կարմ Խաչերու մեծարգոյ խմբագրողը գրած էր թէ կանանց յատուկ քարոզ մը խօսելու պատեհութեամբ յայտարարած ըլլամ թէ չատ մը երիտասարդներ գըրպանէս կը հանեմ։

Նախ թէ երիտասարդաց վերաբերութեամբ եղած քարոզը՝ փետր. 25 Աճառակի կիրակի օրը խօսուած է և ոչ թէ կանանց յատուկ քարոզի մը մէջ։

Եւ երկրորդ թէ՝ ի՞նչ էին իմ առ երիտասարդս ուղղեալ խօսքերս առաջի հաւատացեալոց բազմութեան բառ առ բառ կ'արձանագրեմ սատ.

«Երիտասարդութիւնը կանուխէն իր ծերութեան պատրաստութիւնը հոգալու է. Ս. Յովհաննու Աւետարանչի գրածին համեմատ, Երիտասարդք խորհող, եռանդուն, գործող և աշխատասէր ըլլալու են։ Երիտասարդք տաքասիրտ, ըլլալու են Լուսաւորչի լուսեղէն հաւատքին մէջ, տաքասիրտ աղօթից և պաշտամանց մէջ, տաքասիրտ ուսման և գիտութեան մէջ և բարոյական կեանքի պայքարին մէջ։ Չեմ գիտեր թէ մաղելով մեր երիտասարդութիւնը պիտի կրնա՞նք այս հոգեկան կարողութեամբ օժտեալ երիտասարդներ գտնել։— այո՛, չենք կարողուրանալ թէ Աստուած շնորհած է մեզի սրտով ու մտքով զարգացեալ, խելացի և և զգօն երիտասարդներ որոնք պատիւ կը բերեն իրենց ընտանեաց և ազգին։ բայց ասոնք հազիւ հազ ¹/₃-¹/₄ կը կազմեն մեր ազգի երիտասարդութեան։ և անդին կայ մեծամասնութիւն մը որ դեռ սրտով ու մտքով զօրացեալ չէ։ Երիտասարդութիւնը օրինակ ունենալու է իր դէմը մեր սիրեցեալ Փրկչին Յիսուսի երիտասարդութիւնը, Յիսուսի Հոգւոյն մեծութիւնն և վսեմութիւնը։ եւ մեղք չէ՞ որ երիտասարդութիւնը իր օրերը պարապ կ'անցընէ անգործ և թափառաշրջիկ, մեղք չէ՞ որ չծաղկած կը թօշնի կը թառմի, մեղք չէ՞ որ օր, արեւ չտեսած և կանուխէն ծերացած գերեզման կ'իջնէ, մինչդեռ ինձ նման ծերերը իրենցմէ աւելի առկուն են. և այլն, և այլն։

Աւասի՛կ ասոնք են իմ խօսքերս, զոր ամենայն ճշմարտութեամբ փութացի դրել ձեզ, այլ թէ ինչո՞ւ կը խեղաթիւրեն — այդ նոր բան մը չէ, անշուշտ նպատակի մը համար է...։ Կը խնդրուի յանուն ճշմարտութեան նոյնութեամբ հրատարակել։

Աղօթարար

ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊԻՍԿ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

ԾԱՆ. Ի.— Տ. Հմայեակ եպիսկոպոսի այս հերքումը հրատարակելով հանդերձ, չենք կրնար զանց առնել քանի մը դիտողութիւններ՝ որոնց մասին ինք արդէն ալ՝ տէ՛տք է որ անդրադառնար իր նամակը գրելէ առաջ։ Այն խօսքերը՝ որուն արձագանգ եղած էինք մենք, նախապէս հրատարակուած էին տեղական թերթի մը մէջ. և որովհետեւ ո՛ և է նամակ մը չէը հերքած զանոնք, և միւս կողմէ ալ բաւական թուով մարդիկ կը հաստատէին զանոնք ու կը հաստատեն ալ տակաւին, անշուշտ իրաւունք կրնայինք ունենալ իբր ստոյգ նկատելու եղած հրատարակութիւնը. անկէ անդին՝ մեր ըրածը պարզ խորհրդածութիւն մըն էր միայն, և չէր կրնար թաքուն նպատակի մը արդիւնքը ըլլալ՝ ինչպէս որ կարծեր է Տ. Հմայեակ Սրբազան։ Եթէ երբեք քիչ մը աւելի փութկոտ գտնուելով իր հերքումը զրկելու ըլլար ա՛յն թերթին որ ամէնէն առաջ հրապարակ հանած էր այդ խօսքերը, այն ատեն բնաւ պէտք չէր մնար այս խնդիրը յուզելու. նոյն իսկ հանառակ սա իրողութեան թէ եկեղեցին ներկայ եղողներէ չատեր, և այդ առթիւ ստացուած կարգ մը նամակներ՝ Տ. Հմայեակ Սրբազանի տուածէն տարբեր մեկնութիւն մը կու տան անոր։

Հեռագիր Այսօրուան

(Ազատ ոը Քոնսթանթինոբլը)

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՏՈՒՐՊԱՆ, 21 մարտ.—Վրէտէի անգլիական զինուորները այդ քաղաքէն մեկնելով միացան Բէմբաչէլ զօրավարին որ Սանտէթքն դարձած է Պոէրներուն հետ կատարի ճակատամարտ մը ունենալէ ետքը։ Զօրավարը իրեն հետ կը տանի երկու հարիւր հիւանդ ու վիրաւոր։ Բաղմաթիւ պոէր զօրախումբեր կը գտնուին Սթանտէրթնի շուրջը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Բիչնէր Բրէթորիայէն կը հեռագրէ թէ Պոթա զօրավարին որդին՝ Ֆիլիբ Պոթա՝ վիրաւորուեր է Տորնսբէրիի վրայ կատարած յարձակումի մը միջոցին։ Օռանժի Պոէրները ցիրուցան եղած են։ Տէվէթ զօրավարը Հէյլպրոնի շրջակայքը կը գտնուի։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.— Աբաբքին գրծոց նախարար Լորտ Լանստաուն ճառ մը խօսելով անգլերուս միջադէպին պատմութիւնը ըրաւ։ Յետոյ յայտարարեց թէ բրիտանական ու ռուսական կառավարութիւնները համաձայնութիւն մը գոյացուցած են, որուն համեմատ Ռուսիա ու Անգլիա իրենց զինուորները ետ պիտի քաշեն խնդրոյ տակ եղած գետինէն որուն սեպհականութեան վերաբերեալ խնդիրներու կարգադրութիւնը պիտի վերապահեն երկու կառավարութիւններու քննութեանը։ Վալտէքսէ մարէշալը պիտի հսկէ անգլիական և ռուսական զինուորներու ետքաշուելուն։ Լորտ Լանստաուն ճառը աւարտեց ըսելով որ միջադէպը փակուած է և թէ խնդիրը փոքրիկ գործ մըն է որ պէտք չէ խռովէ երկու երկիրներու յարաբերութիւնները։

ԱԻՍՏՐԻԱ

ՎԻԷՆՆԱ.—Երեսփ. ժողովը դանիական նիստ մը որոշեց համաձայնման երեսփոխաններու կողմէ եղած չորս հարցապնդումներու ընթերցումին համար։ Համաձայնման կուսակցութիւնը, այդ նիստին հետեւանքով, որոշեց վիճաբանութիւնները խափանել, որպէսզի ատեն որ ատենապետը զահէ հարցապնդումները գրաքննելու իրաւունքը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԻՐԼԻՆ.—Դերմանիոյ Խորհրդարանին նիստը յետաձգուեցաւ մինչեւ ապրիլ 16։

ԺԱՆՏԱՒՈՏ

ՍԱՌ

ՀԱՅՐԵՐ ՄԱՅՐԵՐ ԿԱՐԴԱՑԷՔ

Եթէ վառգաւոր հիւանդութիւն մը կայ ազգ համար, ապահովապէս ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆ է։ Փոքրիկ անզգուշութիւն մը փորհարութեան դառն տանջանքին կ'ենթարկէ փոքրիկ անմեղներն, որոց սրտառուչ ճիչերն ու դէմքին թաղկութիւնը հալումաշ կ'ընէ խեղճ մայրերը։ Ուրէ այն զուարթ մանկիկը, ուր են անոր անվերջ ծիծաղներն ու ուսոտտումները. աւաղ անոնց ամէնքը տեղի տուած են ընդհանուր տկարութեան մը որ աւաղ կը յամառի բժշկութիւն։ Մեծ մարդասէր մը ասկայն, Բրօֆ. Կրէց, ձեռք կառկառածէ այս անմեղ հրեշտակներուն և վերջ տալու համար անոնց ենթարկուած փորհարութեան տառապանքին, երկար աշխատութենէ վերջ, յաջողած է հնարել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅՇ, որ խիստ քաղցրահամ օշարակ մէ և մայրենեաքար կը բուժէ ազգ փորհարութիւնը։

Բարեղի մանկանց Հիւանդանոցներէն մին վարակուեցաւ փորհարութեան ախտով և սկսաւ մեծ կոտորած պատճառել։ Փոքրիկները հետզհետէ կ'ը նիկարնային և դեռ չծաղկած կը թառնէին։ Հիւանդանոցին բժշկապետը, յուսահատ ամէն դեղ ու դարմանէ, ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅՇ տուաւ մանկիներուն և այս դեղին հրաշալի ազդեցութեան շնորհիւ փոքրիկ հիւանդներուն ամէնքն ալ քսանչորս ժամուան մէջ բժշկուեցան։ Այս պարագան հանրածանօթ ըրաւ ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՅՇ որ հիմա ամէն տան մէջ պատրաստ կը գտնուի։

Կը ծախուի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 9—30

Լ'ԻԻՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.

76 միլիոն ֆրանք

Կենդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլլէկէ փողոց թիւ 8 և 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վէյվոտա, Լօրանտօ խան։ Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բէյոգլի Լիոնէ։

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքին կը թունաւորեն անդգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոսին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'սպականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխոց ցաւ և պտոյտ, մելancոլութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ատոնցմէ յառաջացած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕԲԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 11—30

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

Բոհեմիական, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ազատիչներու և ամրացուցիչներու ուսնեցողներու։ Դիմել Օրթոպէդիէ. Կանդուղաթ մուխիտ Եսայեան ազգի տունը։

ԾԻՆԳ. ԼԱՔԼԱՔԱՑ ԵՒ ԸՆԿ. ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լայնքով և Աշխարհի ծէջ Ինանց ազգենավ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլայմէան	3500
Ռամենեան	10500	Իմբրոյնի	3500
Փէսպրիան	10500	Բրոմ.ոն	3000
Լանկասթրիան	9000	Լիմէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Զատիան	2500
Դոլմպիան	8000	Ամէնիան	2500
Ջորնիան	8000	Նոսուլուիան	2500
Գասպէնիան	8000	Ալպշիրն	2500
Ֆինինիան	8000	Լէսպոսիան	3000
Ֆոլէնիան	8700	Մինեռ	900
Վանքնիան	8700	Նորսքա	500
Ֆրամնիան	8700	Լիսպոն	380
Ֆոսքան	8500		

Աղբանքի ամէնքին կը ինչդուսի իրենց ուղղանքն տալուած փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մեղրատուներն Լանկեան. կամաց իրենց Լամանդը ոչ ինչ ոչ ուրեմն ծանուցեն Գալաթիոյ 24 ժամ տուսով։

Աւելի անկիւնքանց համար գրելու ազ.

ԼԱՔՎԱՐ ԼԱՔՍՊՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քաղաքին մէջ

800 Լէն անոնք մեղրատան

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(ՆանՔի գարեջրատան վրայի յարկը, նիշդ Զրպարտեանց դէմը)

Կատարեալ գործածել գործիքներու միջոցաւ. ամենատարբեր յաւատ ակաւանները մէկ անգամէն կը լրանին. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորաձեւ եղանակաւ, նաւրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական ակաւաններ կը պատրաստեն, յարմարեցնելով բնական, դէմքի ձեւատորութիւնը ըստ տարիքի, ծամողութիւնն եւ ազատ արտասանութիւնն հրաշալի։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թմրեցուցիչ գործիքներ. և ամենակատարելագործեալ ատրճանակներ. միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ց. Դ. Ձեռնները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Տանօր.—Գալաթ կողմ մեծանունի ՋՈՒՆԻՆԻՆ։! 197

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ-ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՑՏԼԻՆԿԷՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. զարգացեալ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կոշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և չքաղեալ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ՊԵՐԱ, Շիշլի Հաճիյ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր Խան, Թիւնէլին առաջ. Թրամվէյի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՈՒԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13։

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

միակ մինոն է որով կարելի ըլլայ խանել ձկան խարդ և լիսֆոֆիլիը։ Թիւր հանելի է ճաշակիլ և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն իրենց հիւանդներուն համար

ՀԻՊՕՖՈՍԻ ԽՈՑԼԸ (ոսկրաձաղ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԹԻՒԲԵՐՈՒԼԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱՓԵՏՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀՕՍԱԼ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատարք Ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ 531

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱՆԳ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՈՑԻ ՀԻՒԱՆԴԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴՈՂ ՄԻՏԻ

Անվնաս. կը ջնջէ սէքսանն. վնասակար, ներարկումները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անզուտ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Անոնց քաջալերեցէք Միտի անունը կը կրէ։

Ամէն դեղարաններ

A.

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվոտա Պանականցին կից թիւ 91

Վաճառատան մէջ առանձին տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱԳՈՒՆԱԿ և ՓՈՔՐԱԳՈՒՆԱԿ։ Կակուղ և կարծր լասթիկէ (քաուչուկ) առաքաներ, ատամի կապիչներ (գասրգ պաղը), տեսակ տեսակ գրչեներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, լեմպաչափներ, հեռադիտակներ, խոլորաձայներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատան մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ՎԷՆՍԱՆ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԿՆ. ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԿՆ. ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Պանեկ Դարբու, Ճէյալ Պէյ խանի քովը, թիւ 1.
Զիգեսք Սիլէր մաղազասը

Ֆերոյիչեալ վաճառատան մէջ ակնաբուժական և վիրաբուժական ամէն տեսակ գործիքներ ՄԵԾԱԳՈՒՆԱԿ և ՓՈՔՐԱԳՈՒՆԱԿ կը գտնուին։ Ամէն տեսակ կակուղ և կարծր լասթիկէ (քաուչուկ) առաքաներ, ատամի կապիչներ (գասրգ պաղը), տեսակ տեսակ գրչեներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, լեմպաչափներ, հեռադիտակներ, խոլորաձայներ, մանրադէտներ (միքրոսքոբ) փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նոր տեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատան մէջ։ Գիները խիստ աժան։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌՔԷՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՊԵՆԱՒԱՔ

Ընդարձակ Հալի, Կ. Պոլսոյ և Օսիքոյի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Նօգօ	1011	Մարմօ	724	Բօգաթիօ	188
Ալէքցիօ	3607	Ֆօնկօ	2908	Ֆրանսէս	1695	Մարէնկօ	2273	Մաթֆօ	1112
Անձէլօ	1541	Գոլցօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ֆէլիս	1735
Արիստոգօ	3377	Տիւսօ	4311	Հիսանկօ	1531	Միքիսաս	3557	Սիլվիս	1193
Գասպէս	1822	Տօմինօ	987	Հինաւլ	2720	Մէլօ	1057	Պրէցօ	1300
Գօրգինօ	1264	Տուցօ	2323	Հօրդէնցօ	3600	Մոնդէմէլլօ	1735	Բուսսօ	1328
Գոնսօ	1076	Տրարօ	1713	Հուսիէդ	595	Մուրիլլօ	2419	Բ. Ուիլսըն	1546
Դիլնէս	841	Ֆինամօ	504	Խակօ	2354	Նէրօ	1083	Քօրքօ	2237
Գիգիցալօ	4431	Իպրօ	2464	Խաուսօ	5540	Օնիրօ	4100	Քօլէտօ	1479
Գէլլօ	1671	Իսաբրատա	1520	Պիտօ	1030	Օնսնաքա	4038	Քարքիտա	487
Գալիբաս	1337	Իրաղօ	1841	Պիտօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուշակնօ	2429
Գամէնտ	1244	Ֆիտօ	954	Պօլիգնա	2207	Բալէզմօ	1337	Վարրօ	1914
Նոգօ	1094	Ֆինկնա	1328	Պօմնօ	1700	Բօլօ	510	Վիլօ	1289
Գիրանկօ	2739	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Բիանքօ	2229	Վիլիսլուցնս	2396
Միքէլօ	1834	Ֆրանսիքսօ	4533	Լէքսանդր	2272	Բիսնէլլա	1863	Նէտա	1350
Գլնս	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվիոցնս	1643	Բօլլօ	1613	Զէքս	1200
Գոլորատա	4235	Գիզոնս	1242	Լորէնցօ	3191	Բոմէս	1789		

Գլատ չոգենաւը, նաւապետ Պէրբարք ընդհանուր վաճառքով Հալի՝ հոս հասած է։

Բասքիլլօ չոգենաւը, նաւապետ Կրէշամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նօլորտսիկ երթալու համար։

Ֆոլիկնս և Ֆոնկօ չոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Պոլսոյ և Սեւ Ծովու համար։

Դիմել առ գործակատար Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԷ ԲՐՕՍ

Թիւ. 22—24. Գեւորգ Մեսիէ խան, Գալաթիա 277

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԱՆ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութիւն Բրինդիզի

6 19 Առաւօտ ժամը 6ին յետ միջօրէի։
Գլ. 7 20 Իզմիր, Բիրէ, Ալեքսանդրիա ամ 10ին միջօրէին առաւ (ճամբայ ելլալով Ալեքսանդրիա, Բաթում, Նաֆսա, Պեյրութ եւ Յիպտ).
Ի. 8 21 Առաւօտ ժամը 10ին միջօրէին առաւ։
8 21 Անէպոլսի, Սինէա, Տեռնան, Գալաս, Նիքոսիա, Ցրատրան, Սիրէ եւ ն. Ցաւ ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուրբ 9 22 Առաւօտ ժամը 6ին յետ միջօրէի։

ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՄԱՐԻՆԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱՆԷՆ

Ն. ԲԱՔԷ ՅԻ ԸՆԷ.

Ցանկալի ուղղակի Բաքուի համար. Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Երկրորդ 175 ֆրանք. Տեղեկութիւնք համար, գիմել Գարտակին Թօք Հանի Գարաքէի քովը։ 516 Բ. ՇԷՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԱՑԻ

Կը ուղղուի Եղիպտ և Բոսֆոր Լիվերպուլ և Գլասկոյ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Իվէրնիա	13900	Միլանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Բաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրլա	3229
Թամանիա	12950	Բալտիա	2945
Սուլթանիա	3845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	3128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	3120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքսօ	2181
Ալբանիա	7269	Շէրպուրկ	1514

Շէրպուրկ չոգենաւը, նաւապետ Բարպին, ընդհանուր վաճառքով Լիվերպուլէն հոս կը սպասուի դէպի ամսոյս 25ին։

Դիմել առ ՅՈԼԻ և ՍԻՆԷՐ

Joly et Senger

Մէյմանէթչի խան, թիւ 6, 7, 8. Գալաթիա. Գալաթ Մեւլեւիհանէ փողոց 255

ՄՈՍ

ՇՈՊԵՆԱՒԱՔԱՑԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սիզիրլի, Գալաթա, Թէշիկտաշի և Սիւրիէ Գիւղի Քանաղ ջրմերանոց

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բամբէ	3500	Թրա	3500
Մեքքա	3000	Ալէքսիա	3400
Թէյզէ	3000	Ֆասլիա	3250
Թանտրաս	3000	Թէքա	3250
Տարս	3000	Ֆինկնա	3000
Գամանի	3000	Գասբրի	1500
Գանդիա	3500	Փալէ	1000

Դիմել առ Ֆ. Ս. ՍԻՄՕՆ և ԸՆԿ.

Բէյօղլու խան

ՍԻՄՕՆ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31. Հէյտար Պարիկ Լիվերպուլ

Գլխաւոր ՊԱՐԻԶ ՅՈՒՍՓԱՆԵԱՆ.

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

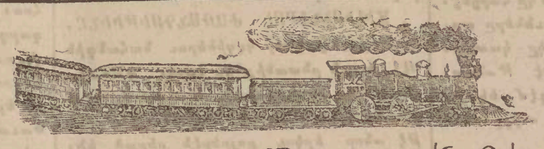

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Մարտ 1 (Ն.Տ.) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	12 20	2 —	3 35	5 45	8 7	10 30	11 30					
	ժմ.	12 45	2 25	4 —	6 10	8 32	10 55	11 55					
Հայատար Փաշա	մկն.	1 12	2 35	4 10	6 20	8 47	11 5	12 5					
Քրզլլ Թօբրաք	»	— —	2 41	4 16	6 26	8 58	11 11	12 11					
Ֆէնէր Եօլու	»	1 23	2 44	4 19	6 29	9 3	11 14	12 14					
Կէօզ Թէփէ	»	— —	2 48	4 23	6 33	9 10	11 18	12 18					
Էյէնքէօյ	»	1 34	2 53	4 28	6 38	9 15	11 24	12 24					
Պօսթանճը	»	1 42	2 59	4 34	6 44	9 25	11 30	12 30					
Մալթէփէ	»	1 54	3 8	4 42	6 52	9 38	11 38	12 38					
Քարթալ	»	2 8	3 18	4 52	7 2	9 54	11 48	12 48					
	ժմ.	2 18	3 25	4 59	7 9	10 5	11 55	12 55					
Բէնտիք	մկն.	2 28				10 16							
Թուզլա	»	2 50				10 41							
Կէյպզէ	»	3 11				11 6							
Տիլ Իսքելէսի	»	3 33				11 28							
Թաւշանճիլ	»	3 43				11 39							
Հէրէքէ	»	4 1				12 —							
Եարբմճա	»	4 21				12 20							
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	4 34				12 33							
Տէրինճէ	»	4 45				12 47							
	ժմ.	4 58				1 —							
Իզմիտ	մկն.	5 18											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	5 53											
Յապանճա	»	6 20											
Համիտիէ	»	6 46											
Կէյվէ	»	7 36											
Աք Հիսար	»	8 1											
Մէբէճէ	»	8 37											
Լէֆքէ	»	9 6											
Վէզիր Խան	»	9 43											
	ժմ.	10 24											
Պիլէճիք	մկն.	10 34											
Քարաքէօյ	»	11 46											
Պօզիւք	»	12 29											
Ինէ Լօնիւ	»	1 17											
Զուքուր Հիսար	»	1 48											
Էսկի Շէհր	ժմ.	2 28											
		Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր	մկն.	Այս կառախումբը 15 մարտէն մինչեւ մարտ 31 ի՝ երթեւեկեալ.							11 —				
Զուքուր Հիսար	»								11 39				
Ինէ Լօնիւ	»								12 13				
Պօզիւք	»								12 47				
Քարաքէօյ	»								1 21				
	ժմ.								2 11				
Պիլէճիք	մկն.								2 21				
Վէզիր Խան	»								2 58				
Լէֆքէ	»								3 37				
Մէբէճէ	»								4 13				
Աք Հիսար	»								4 40				
Կէյվէ	»								5 5				
Համիտիէ	»								6 1				
Սաբանճա	»								6 19				
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»								6 47				
									7 24				
Իզմիտ	ժմ.								7 44				
	մկն.				11 40				7 59				
Տէրինճէ	»				11 58				8 10				
Թիւթիւն Զիֆթլիք	»				12 9				8 22				
Եարբմճա	»				12 21				8 48				
Հէրէքէ	»				12 50				8 58				
Թաֆշանճիլ	»				1 1				9 8				
Տիլ Իսկելէսի	»				1 15				9 38				
Կէյպզէ	»				1 46				9 56				
Թուզլա	»				2 7				10 15				
	ժմ.				2 27				10 30				
Բէնտիք	մկն.	12 6	12 43	1 36	2 42	5 21	7 45	9 20	10 43				
Քարթալ	»	12 14	12 51	1 44	2 54	5 29	7 53	9 28	11 —				
Մալթէփէ	»	12 24	1 1	1 55	3 9	5 39	8 3	9 39	11 14				
Պօսթանճը	»	12 32	1 9	2 3	3 22	5 47	8 11	9 47	11 27				
Էրէնքէօյ	»	12 39	1 16	2 10	3 35	5 54	8 18	9 54	— —				
Կէօզթէփէ	»	12 43	1 20	2 14	3 39	5 58	8 22	9 58	11 38				
Ֆէնէր Եօլու	»	12 47	1 25	2 18	3 45	6 2	8 26	10 2	— —				
Գրզլլ Թօբրաք	»	12 50	1 28	2 21	3 49	6 5	8 29	10 5	11 47				
	ժմ.	12 55	1 33	2 26	3 57	6 10	8 34	10 10	12 5				
Հայատար Փաշա	մկն.	1 3	1 41	2 34	4 10	6 18	8 42	10 18	12 30				
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	1 28	2 6	2 59	4 35	6 43	9 7	10 43					
									Իրիկ.				